

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för ekonomi

Entreprenörer skapar värde i nya företag

- en fallstudie av två företag som erbjuder hundpassning

Entrepreneurs create value in new firms

- a case study of two firms that offer dog care service

Amanda Carlström

**Entreprenörer skapar värde i nya företag
- en fallstudie av två företag som erbjuder hundpassning**

Entrepreneurs create value in new firms
- a case study of two firms that offer dog care service

Amanda Carlström

Handledare: Karin Hakelius, SLU,
Institutionen för ekonomi

Examinator: Richard Ferguson, SLU,
Institutionen för ekonomi

Omfattning: 30 hp

Nivå och fördjupning: A1E

Kurstitel: Självständigt arbete i företagsekonomi

Kurskod: EX0806

Program/utbildning: Agronomprogrammet - ekonomi

Fakultet: Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap (NJ)

Kursansvarig institution: Institutionen för ekonomi

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2019

Serienamn: Examensarbete/SLU, Institutionen för ekonomi

Nr: 1192

ISSN 1401-4084

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Bricolage, Djurvälstånd, Entreprenörskap, Hundpassning, Kontext, Nätverk

**Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences**

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap (NJ)
Institution för ekonomi

Abstract

Firms offer dog care service when owners are away for work or travel. Owners leave their dogs to these firms because they do not want to leave them alone for too long. The welfare of dogs in firms that offer dog care service depends on the environment where the dogs are kept. Entrepreneurs that start new firms need to create value in the service that they provide, and also need to take animal welfare into consideration. The process in new firms where entrepreneurs create value by providing dog care service are therefore examined in this study.

This process was studied through a qualitative case study on two companies: Yttergårds Hunddagis & Pensionat and SittFint. Findings show that entrepreneurs are affected by context when they create value in their new firms, for example, what type of service that is easy to offer. The context, in the form of the entrepreneur's network, also inspires entrepreneurs when they design their firms through bricolage. It means that they combine resources that other companies use together with resources they already have.

The field of entrepreneurship is a relatively popular field of study, but how the context affects the use of bricolage in new firms has not been extensively explored. In firms where animals are included there has been few studies on how animal welfare affect value creation in new firms.

Sammanfattning

Syftet med här uppsatsen är att undersöka processen i nya företag där entreprenörer skapar värde genom att erbjuda hundpassning. När entreprenörer använder bricolage innebär det att de kombinerar resurser som redan existerar och som andra företag inte använder för att skapa unikt värde att erbjuda marknaden. Entreprenörer som startar nya företag måste ta hänsyn till externa faktorer genom att sätta företaget i kontext. Nätverket är en del av entreprenörens kontext och är viktigt vid uppstart av ett nytt företag därför är det intressant att undersöka dess betydelse för användningen av bricolage i nya företag. Företag som erbjuder hundpassning påverkas av djurvälstånd, därför kommer denna uppsats också undersöka djurvälståndens betydelse för entreprenörer som skapar nya företag.

För att undersöka processen i nya företag används en kvalitativ fallstudie på två företag; Yttergårds Hunddagis & Pensionat och SittFint. Tidigare forskning inom ämnet och uppsatsens teoretiska ramverk presenteras i kapitlet teoretiskt perspektiv och litteraturgenomgång. Kapitlet börjar med en beskrivning av konceptet entreprenörskap, därefter beskrivs koncepten kontext där nätverk inkluderas och bricolage som är uppsatsens fokus för att förstå deras betydelse för processen där entreprenörer skapar värde i sina företag. Slutligen presenteras konceptet djurvälstånd för att undersöka dess betydelse för processen.

Den insamlade empirin visar att kontexten bland annat påverkar vilken typ av tjänst, hunddagis eller pensionat, som är lättast att erbjuda men även hur lokalen som hundarna vistas i får utformas. Kontexten i form av entreprenörens nätverk inspirerar också entreprenörerna när de utformar företagen. Det som ligger till grund för studiens analys är framförallt empiri, litteraturgenomgång och teoretiskt ramverk. I analysen undersöks hur väl det går att koppla empirin till koncepten och hur väl empirin stämmer överens med tidigare litteratur.

Fallstudien visar att entreprenören skapar värde genom sin geografiska placering utanför stan, men också genom att erbjuda en lugn och trygg miljö. Entreprenörerna har även efterliknat delar och ändrat delar från företag i sitt nätverk för att skapa värde i sina företag. Dessa resurskombinationer tillsammans med användningen av existerande resurser visar att nätverket påverkar företagets användning av bricolage. Entreprenörerna har också skapat värde genom att ta hänsyn till djurvälstånd när de utformat miljön för hundarna. För framtida studier vore det intressant att undersöka hur olika lager av kontext påverkar användningen av bricolage för att ytterligare öka förståelsen för kontextens betydelse. Det vore även intressant att vidare undersöka hur företags intressenter ser på djurvälstånd för att se hur det påverkar företagets utformning.

Innehållsförteckning

1	Introduktion	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Problem	3
1.3	Syfte och frågor	4
1.4	Avgränsningar	4
1.5	Empirisk bakgrund	5
1.6	Uppsatsens struktur	5
2	Teoretiskt perspektiv och litteraturgenomgång	7
2.1	Entreprenörskap	7
2.2	Entreprenörskap och kontext	10
2.2.1	Rumslig kontext	11
2.2.2	Institutionell kontext	11
2.2.3	Social kontext	11
2.3	Bricolage	13
2.4	Djurvälfärd	14
2.4.1	Fysisk miljö	17
2.4.2	Social miljö	17
2.4.3	Mental miljö	19
2.4.4	Sysselsättningsmiljö	19
2.4.5	Näringsmiljö	20
2.4.6	Fysiologisk miljö	20
2.5	Teoretisk sammanfattning	21
3	Metod	22
3.1	Forskningsdesign	22
3.2	Teoretiskt ramverk	22
3.2.1	Litteraturgenomgång	23
3.2.2	Val av teori	23
3.3	Insamling av empiri	24
3.3.1	Val av intervjuföretag	24
3.3.2	Datainsamling	25
3.4	Databehandling	26
3.5	Trovärdighet och äkthet	26
3.6	Etiska aspekter	28
3.7	Metodkritik	28
4	Resultat	30
4.1	Presentation av intervjuföretagen	30
4.1.1	YHP – Yttergårds Hunddagis & Pensionat	30
4.1.2	SF – SittFint	30
4.2	Företagens kontext	31
4.2.1	Rumslig kontext	31
4.2.2	Institutionell kontext	32
4.2.3	Social kontext	34
4.3	Företagens nätverk och bricolage	35
4.3.1	Nätverkets innehåll, styrning och struktur	35
4.3.2	Social nätverksteori	36
4.3.3	Nätverkets betydelse för bricolage	36
4.4	Djurvälfärdens betydelse i företag	38

4.4.1 Miljön företagen erbjuder.....	38
4.4.2 Hundarnas miljö i företaget och hundägare	39
4.4.3 Hundarnas miljö och andra verksamheter.....	41
5 Diskussion.....	44
5.1 Kontext	44
5.2 Bricolage och nätverk	45
5.3 Djurvälstånd.....	46
5.4 Kritisk reflektion.....	48
6 Slutsatser.....	50
Referenser	52
Böcker och tidskrifter	52
Internet	56
Personliga meddelanden.....	57
Bilaga 1: Intervjuguide	58

Figurförteckning

Figur 1. Uppsatsens struktur	6
Figur 2. Ett ramverk för skapandet av nya företag	8
Figur 3. Hur olika nivåer av kontext hänger ihop	10
Figur 4. Nätverkets beståndsdelar.....	12
Figur 5. Miljöaspekter i hushållningssystem	16

Tabellförteckning

Tabell 1. Ett ramverk för skapandet av nya företag	9
Tabell 2. Femdomänsmodell för djurvälfrädsbedömning	15
Tabell 3. Sammanfattning av kontextens betydelse för företagen	35
Tabell 4. Sammanfattning av företagens användning av bricolage och deras nätverk.....	38
Tabell 5. Sammanfattning av djurvälfräds betydelse i företag	43

1 Introduktion

I kapitel ett presenteras bakgrunden i form av en beskrivning av djurvälstånd, hundpassning och entreprenörskap. Bakgrunden leder fram till uppsatsens problem. Därefter beskrivs studiens syfte och forskningsfrågor. I slutet av kapitlet kommer studiens avgränsningar, empirisk bakgrund och uppsatsens struktur att presenteras.

1.1 Bakgrund

Samhällets attityd till djur har en central roll för hur synen på djurvälstånd utvecklas och förändras (Kirkwood & Hubrecht, 2001). Det har visat sig att människors attityder och åsikter är en drivkraft för skapandet av nya lagar och offentligt beslutsfattande som ska leda till förbättringar för djur och deras välfärd. Ett ökat intresse för djurens välfärd har till exempel lett till att nya djurvälståndslagar tagits fram av EU (Moynagh, 2000). I Sverige finns det en djurskyddslagstiftning som beskriver vilka krav som måste uppfyllas för djur som på något sätt hålls av människor (Jordbruksverket, 2018a). Det är en övergripande djurskyddslag som kompletteras av en djurskyddsförordning (ibid.). Bestämmelserna i förordningen beskriver krav som minst måste vara uppfyllda, alltså de lägsta kriterierna som måste uppfyllas för att djuren ska må bra och kunna bete sig på ett naturligt sätt. Regleringarna omfattar även specifika bestämmelser för enskilda arter.

Förändrade djurvälståndslagar kan ses som ett hinder för företag som bedriver djurhållning eftersom nya lagar kan göra att företag tvingas ställa om sina verksamheter vilket i sin tur leder till att de måste kräva ett högre pris för sina produkter eller sin service för att de inte ska få försämrad lönsamhet (Moynagh, 2000). Det har visat sig att det finns konsumenter som ställer krav på ökad djurvälstånd och som även är villiga att betala för det (ibid.). Länder har olika regleringar för djurvälstånd, men det är en växande global fråga vilket troligen påverkas av den ökade globaliseringen och internationella handeln (Thornton, 2010). Det som är lika viktigt för alla länder är att en ökad djurvälstånd inte ska leda till en bestraffning som påverkar företagens avkastning negativt. En ökad djurvälstånd ska istället vara en möjlighet som kan leda till en ökad vinst för verksamheter som bedriver djurhållning (ibid.).

Termen välfärd hänvisar till hur väl individer klarar av den miljö de befinner sig i (Broom, 1991). Djurets möjlighet att hantera sina behov genom utförande av olika beteenden ger indikationer på hur väl de klarar av miljön de vistas i (ibid.). Djur har mängder av behov till följd av de olika funktionella systemen som gör att de kan överleva (ibid.). Det kan vara behovet av att hålla en specifik kroppstemperatur eller andra komplexa behov som utvecklats hos olika arter för att de ska kunna överleva och fortplanta sig. Olika djur har olika behov, för en del arter är till exempel behovet av kontakt med den egna arten viktigt medan det är mindre viktigt för andra arter (ibid.).

När ett djur har ett behov uppstår motivation hos den att utföra ett beteende och en fysisk respons för att hantera behovet (Broom, 1991). Om den respons som skapas kan genomföras tillåter det djuret att behålla kontrollen, det gör även att djuret kan förbli mentalt och fysiskt stabilt. Olika miljöer ger olika förutsättningar för djuren att kunna utföra olika beteenden för att tillfredsställa sina behov (ibid.). Om individer inte klarar av miljön de befinner sig i eller har svårt att klara av miljön, är det indikationer på att välfärden inte är bra. Dålig välfärd och lidande är ofta något som förekommer tillsammans men välfärden kan också vara dålig utan att det förekommer lidande (ibid.).

Inom ämnet djurvälstånd har det framförallt handlat om att minska dålig djurvälstånd och lidande genom regleringar, som i sin tur kan leda till extra kostnader för företag som kan behöva ställa om sina verksamheter (Moynagh, 2000). Detta gäller även forskningen inom ämnet där studier främst fokuserat på negativa välståndssituationer för att ta fram lösningar för hur de ska rättas till (Mellor & Beausoleil, 2015). I de studerade situationerna har det funnits djur som inte kan tillgodose sina behov vilket kan innebära en negativ effekt på deras psykiska och fysiska tillstånd (Broom, 1991). Forskningen har nu börjat ta fler riktningar för att också inkludera och undersöka andra situationer där djurens miljö tillfredsställer deras behov och där djurvälstånden främjas (Mellor & Beausoleil, 2015). Det innebär att miljön de vistas i tillsammans med andra aktiviteter används för att tillfredsställa djurens behov och på det sättet ge positiva effekter på det psykiska och fysiska tillståndet hos djuren.

För hundar kan djurvälstånden påverkas av att hundägare i många fall inte kan ta med sina hundar till arbetet eller många andra platser eftersom det där kan finnas personer som är allergiska eller rädda för hundar (Rehn & Keeling, 2011). Det är därför många hundar som blir lämnade ensamma hemma under längre stunder (ibid.). Hundar mår inte bra av att vara ensamma hela dagar och bör rastas åtminstone var sjätte timme (Jordbruksverket, 2018b). Är hundarna ensamma för länge kan de bli understimulerade vilket kan medföra negativa konsekvenser för deras välstånd (Rehn & Keeling, 2011). Det har visat sig att hundar reagerar på olika sätt beroende på hur länge deras ägare varit borta (ibid.). I Sverige finns det personer som startar pensionat och hunddagis för att ta hand om andras hundar när ägaren till exempel jobbar eller är bortresta. Ägare som inte vill lämna sina hundar ensamma kan då välja att lämna dem till dessa verksamheter som erbjuder hundpassning (ibid.).

I verksamheter som erbjuder hundpassning beror hundars välstånd på verksamhetens miljö där de vistas (Taylor & Mills, 2007). Det har visat sig att det finns positiva fördelar för hundar som lämnas till den här typen av verksamhet, men det är miljön som avgör om sådana fördelar ska uppkomma (ibid.). Hundar har en del behov, till exempel motion, social kontakt, och så vidare, som påverkas av den miljö som de vistas i (ibid.). Deras miljö kan därför delas upp i fysisk, social, mental, sysselsättning, näring och fysiologisk där det finns aspekter som påverkar hur väl deras behov uppfylls (ibid.). Exempel på djurvälståndsaspekter som påverkar hundarnas välstånd är deras möjlighet att vara utomhus, hur de är grupperade, om de har stora inhägnader, vilken mängd motion de får och i vilken utsträckning de får social kontakt med människor.

Hunddagis och hundpensionat har bildats för att hundägare ska kunna lämna sina hundar där istället för ensam hemma. Hundägares behov av hundpassning är en möjlighet för personer som vill starta ett företag som erbjuder detta. När personer ser möjligheter som de sedan väljer att utnyttja för att skapa ett företag som i det här fallet erbjuder hundpassning kan det ses som entreprenörskap (Alvarez & Busenitz, 2001).

Entreprenörskap kan definieras som igenkännande och nyttjande av möjligheter för att bilda och behålla ett företag (Alvarez & Busenitz, 2001). Forskning inom entreprenörskap har länge haft två separata fokus som antingen studerat entreprenörers agerande eller möjligheter och var möjligheterna kommer ifrån (Sarason *et al.*, 2006). Det är två fokus som ofta studerats separat men om entreprenörer och möjligheter istället skulle undersökas som en helhet kan det vara lättare att förstå hur den entreprenöriella processen fungerar (ibid.). Det betyder att fokus också ligger på interaktionen mellan individer och möjligheter. Entreprenörer kan ses som agenter och möjligheter är det entreprenörer använder för att skapa nya värden i form av tjänster eller produkter. Entreprenörer och möjligheter kan inte existera utan varandra vilket betyder att de är beroende av varandra för att skapa och erbjuda nya värden (ibid.). Det betyder också att entreprenörer blir påverkade av vilka möjligheter som finns tillgängliga.

Existerande teorier har ofta haft svårt att förklara hur entreprenörer tar resurser som andra anser vara värdelösa och applicerar dessa på nya problem och möjligheter för att på det sättet skapa nya värden vilket kallas för bricolage (Baker & Nelson, 2005). Det innebär att innovation ses som en process som ger nytt värde till redan existerande resurser. Bricolage har använts i fall med resursbegränsningar för att skapa innovation genom att använda och kombinera redan existerande resurser på nya sätt (Senyard *et al.*, 2014). I nya företag kan bricolage innebära att resurser som andra företag anser vara värdelösa används i nya kombinationer med andra resurser för att skapa nya värden att erbjuda marknaden (*ibid.*). Det innebär att nya företag ofta imiterar delar och gör om delar från ett flertal andra företag för att på så sätt skapa värde i ett nytt företag (Aldrich & Ruef, 2006).

Skapandet av ett företag kan beskrivas med hjälp av ett ramverk där individ(er), organisation, miljö och process integreras (Gartner, 1985). När entreprenörer skapar nya företag innebär det att de sätter igång en process som kan ta år att förverkliga, företaget skapas inte genom en specifik händelse (Birley, 1985). Det är en process som påverkas av den ekonomiska, sociala och lärande miljön som finns tillgänglig som därför ska ingå i företagets strategi. Olika strategier i nya företag påverkar också processen eftersom de kräver olika kunskap, resurser och tidsramar. Individens val i den process där de startar ett nytt företag påverkas av personliga faktorer men också av externa faktorer (Welter, 2011). Genom att undersöka möjligheter och begränsningar i individens omgivning kan förståelsen för individens handlingar öka (*ibid.*). Det går att ta hänsyn till externa faktorer genom att sätta företaget i sin kontext vilket innebär att aspekter som till exempel omgivningen, miljön och den sociala situationen inkluderas (*ibid.*). Under uppstartsprocessen är till exempel förmågan att skapa kontakter och utveckla ett nätverk en grundläggande förutsättning för företagets utveckling (Birley, 1985).

Entreprenören påverkas av sin sociala kontext där individens relationer och kontakter inkluderas och där nätverket är centralt (Welter, 2011). Ett nätverk kan definieras som en uppsättning relationer och kontakter (Kadushin, 2012). Nätverk består då av relationer och kontakter som ofta beskrivs som objekt eller punkter. Det består också av en kartläggning eller beskrivning av relationer mellan objekten eller punkterna (*ibid.*). Kontakter och relationer i nätverk kan till exempel bestå av vänner, bekanta och affärsrelationer (Welter, 2011). Nätverket har möjligheten att påverka entreprenören genom att tillföra kunskap, information, finansiellt kapital, kunder, osv. Nätverket är avgörande eftersom det bidrar med det stöd och information om vad som krävs för företaget vid uppstart (Birley, 1985).

1.2 Problem

I Sverige finns lagstiftning som beskriver vad som gäller vid passning av andras hundar för att garantera att hundarna inte utsätts för dålig djurvälstånd (Jordbruksverket, 2018c). Det innebär att företag som erbjuder hundpassning måste förhålla sig till den lagstiftningen. Konceptet djurvälstånd innehåller mänskliga värderingar där det finns olika åsikter om vad som är bra eller dålig djurvälstånd (Fraser, 1995). Det kan till exempel finnas olika åsikter om vad som är viktigt för att den miljö som hundar vistas i ska tillgodose deras behov. Det finns också studier av tillfällen där flera hundar hålls tillsammans som har visat att aspekter som exempelvis möjligheten att vara utomhus, ytan, grupperingar, motion och kontakt med människor haft betydelse för hundarnas välfärd (Taylor & Mills, 2007).

Kraven från lagstiftningen, olika syner på djurvälstånd och specifika aspekter för tillfällen där hundar hålls tillsammans är något entreprenören måste ta hänsyn till när de utformar verksamheter som erbjuder hundpassning. När de tar hänsyn till detta påverkas den

entreprenöriella processen i företaget. Det innebär också att information om de här aspekterna måste finnas tillgänglig för entreprenören för att de ska påverka processen. Entreprenörens nätverk har visat sig vara avgörande för att kunna omvandla en idé till verklighet genom att skapa ett nytt företag (Birley, 1985; Welter, 2011). Nätverket kan påverka entreprenörens beslut genom att till exempel ge tillgång till nödvändig information, kunskap och resurser som krävs för att erbjuda det marknaden efterfrågar.

I ett nytt företag krävs en uppsättning relevanta resurser för att kunna skapa värde i de tjänster eller produkter som entreprenören vill erbjuda (Bhave, 1994). Samtidigt har nya företag ofta resursbegränsningar som också har betydelse för entreprenörers val av aktiviteter som formar företaget (Senyard *et al.*, 2014). Genom bricolage kan värde skapas genom att använda resurser som redan finns tillgängliga men i nya kombinationer för att kunna appliceras på nya problem och möjligheter (Benton & Maloni, 2005).

Det är endast ett fåtal studier som genomförts för att undersöka användningen av bricolage i nya företag (Senyard *et al.*, 2014). De studier som gjorts visar att nya företag som använder en större andel bricolage är mer innovativa men det saknas studier som undersöker vilken betydelse specifika kontexter har när bricolage används (*ibid.*). En djupare fallstudie skulle kunna visa om entreprenörers användning av bricolage påverkas av deras kontext (*ibid.*). I den här studien är den sociala kontexten, i form av entreprenörens nätverk, i fokus eftersom det ansetts vara centralt när nya företag bildas (Birley, 1985). Det behövs framtida studier som undersöker vilka begränsningar konceptet bricolage har för att tydligare kunna identifiera när det är mer eller mindre användbart i nya företag (Senyard *et al.*, 2014). Eftersom tidigare studier anser att det finns en brist på forskning inom ämnet kan den här studien ses som en typ av gap-spotting (Sandberg & Alvesson, 2011). Det innebär att bristen på forskning inom ämnet ligger till grund för den här studien.

1.3 Syfte och frågor

Syftet är att undersöka processen i nya företag där entreprenörer skapar värde genom att erbjuda hundpassning. Studien bidrar på det sättet med en ökad förståelse för vad som påverkar entreprenörer i den process där de skapar värde i nya företag och vad djurvälzfärden har för betydelse för den processen. Syftet ledde till följande forskningsfrågor:

- Vilken betydelse har entreprenörers kontext när de skapar värde i nya företag?
- Vad har entreprenörers nätverket för betydelse när de skapar värde i nya företag genom användningen av bricolage?
- Vilken betydelse har djurvälzfärden för entreprenörer när de skapar värde i nya företag som erbjuder hundpassning?

1.4 Avgränsningar

Den här studien skrivs inom företagsekonomi och kommer avgränsas till entreprenörskap som är en del inom ämnet organisationsteori. För att göra ytterligare begränsningar är det processen där nya företag bildas av entreprenörer som undersöks ur ett företagsperspektiv. De koncept som använts i den här studien för att studera den entreprenöriella processen där företag startas upp är entreprenörskap som framförallt undersöks genom konceptet kontext med fokus på nätverk, som är en del av den sociala kontexten, och bricolage.

Begränsningarna innebär att individens betydelse för entreprenörskapet inte är central i den här studien. Studien kommer vidare inte att hantera alla delar som integreras när ett nytt företag skapas. Det innebär att den här studien inte bidrar med förståelse för hela den entreprenöriella processen som sker när ett företag bildas eftersom fokus ligger på de utvalda koncepten och deras betydelse. Den här studien bidrar med ökad förståelse för hur externa faktorer påverkar de val entreprenören gör och kommer därför inte ge en komplett bild eftersom det kräver att hänsyn även tas till interna faktorer.

Enhet för analys är den entreprenöriella processen i två företag: Yttergårds Hunddagis & Pensionat och SittFint, som erbjuder hundpassning. Den här typen av företag valdes ut för att få en djupare förståelse för vad djurvälferden har för betydelse för dem. Kontexten har en central roll för studien, därför har ett begränsat antal fall studeras mer ingående för att kunna ge en djupare bild av företagen i sin omgivning. När omgivningen är central, som i den här studien, kan det göra att resultatet inte går att överföra direkt på andra situationer där det är en annan omgivning. En sån här studie bidrar därför inte med slutsatser som är generella för en population, den ger istället djupare förståelse för de specifika fallen och ett resultat som kan användas för att i framtiden jämföras med andra situationer.

1.5 Empirisk bakgrund

Djurbranschen inkluderar traditionella sällskapsdjur, djurparksdjur och djur som används i forskning (Djuryn, 2016). Djurbranschen är en växande bransch i Sverige där antalet företag och yrkesverksamma har ökat med över 30 % under en femårsperiod. Enligt kartläggningen som gjordes 2016 fanns det cirka 7 000 företag där antalet yrkesverksamma beräknades till drygt 20 000 personer. I rapporten som togs fram 2016 visar att hundägare i Sverige köper hunddagisplatser för nästan en miljard kronor varje år (ibid.). Naturbruksprogrammet med inriktning djurvård har sedan 1990-talet expanderat kraftigt. Det finns idag fem yrkesutgångar: arbete med hund, djurvårdare inom djursjukvården, arbete med sällskapsdjur i till exempel zoofackhandeln och arbete med djurparksdjur eller forskningsdjur.

Hunddagis funkar på samma sätt som dagis gör för barn, hunden lämnas på morgonen och hämtas efter jobbet (SKK, 2014). På hundpensionat kan hundar lämnas enstaka dagar eller längre perioder för de hundägare som till exempel reser (ibid.). Finns det företag som kan passa hunden vid behov kan det göra att fler har möjlighet att skaffa hund. Personer med hundar spenderar mer tid ute i naturen så om fler kan skaffa hund kan det leda till att fler spenderar mer tid på landsbygden (Karlsen, 2006). Hundar har på det sättet betydelse för landsbygden men också för att de används vid till exempel jakt och vallning av boskap på gårdar (ibid.).

1.6 Uppsatsens struktur

Kapitel ett har introducerat bakgrunden till studien, problemet, syftet och forskningsfrågor som kommer finnas med genom hela studien. Som figur 1 visar följer sedan kapitel två, *teoretiskt perspektiv och litteraturgenomgång*, som ger en mer detaljerad beskrivning av tidigare litteratur och det teoretiska ramverket för studien. Kapitel tre, *metod*, beskriver och argumenterar för valet av forskningsdesign likväl som det metodiska tillvägagångssättet som semistrukturerade intervjuer innebär. Därefter följer kapitel fyra, *resultat*, där empirin presenteras och analyseras utifrån de valda koncepten för studien. Resultatet diskuteras sedan i kapitel fem, *diskussion*, som ligger till grund för studiens *slutsatser* i kapitel sex.

Figur 1. Uppsatsens struktur (egen bearbetning).

2 Teoretiskt perspektiv och litteraturgenomgång

I kapitel två presenteras en mer genomgående beskrivning av det teoretiska ramverk som studien baserats på. Det är framförallt konceptet entreprenörskap som utgör det teoretiska perspektivet för den här studien av nya företag. Entreprenörskap kommer här att undersökas genom konceptet nätverk som utgör en del av entreprenörens sociala kontext och konceptet bricolage som är centralt för den här studien. Konceptet djurvälstånd kommer även vara en del av det teoretiska perspektivet eftersom det också är centralt för studien.

2.1 Entreprenörskap

Fältet entreprenörskap har länge varit utan ett konceptuellt ramverk som tydligt beskriver och förutsäger vilken empirisk sammansättning som är unik och specifik för fenomenet (Shane & Venkataraman, 2000). Med andra ord finns det inget specifikt ramverk som beskriver konceptet entreprenörskap. Det har istället blivit ett brett koncept för en mängd forskning (ibid.). Ett problem som påverkat utformningen av forskningens ramverk inom fältet entreprenörskap är hur det definierats (ibid.). Det har länge varit stort fokus på entreprenören som individ och inte lika stort fokus på möjligheterna som också är viktiga att ta hänsyn till för att förstå fenomenet.

För att ändra fokus inom fältet har en definition för entreprenörskap tagits fram, den beskriver hur, av vem och vad som påverkar processen där möjligheter upptäcks, utvärderas och nyttjas för att skapa framtidens varor och tjänster (Sarason *et al.*, 2006; Shane & Venkataraman, 2000). Detta är en definition som ger forskningen inom entreprenörskap förutsättningar att involvera studier av möjligheter i processen där de identifieras, utvärderas och nyttjas (Shane & Venkataraman, 2000). Definitionen gör även att de individer som hittar, utvärderar och nyttjar möjligheterna inkluderas. Begreppet entreprenörskap kan utifrån de olika definitionerna anses mångtydigt. För den här studien kommer entreprenörskap därför att definieras som: en process där individer genomför aktiviteter i syfte att etablera nya företag (Landström & Löwegren, 2009). Entreprenöriella egenskaper finns hos individer med förmågan att upptäcka, skapa och nyttja möjligheter som ligger bortom räckhåll för de flesta (Garud & Karnøe, 2003).

En debatt inom entreprenörskapsfältet handlar om hur möjligheter uppstår, och den inkluderar ofta tre olika perspektiv (Alvarez *et al.*, 2010). Ett perspektiv säger att möjligheter är något som skapas, en annan säger att möjligheter redan existerar i samhället. Den sista menar att möjligheter skapas av individer men formas av hur samhället ser ut. Genom att studera interaktionen mellan individer och samhället kan det bidra till en djupare förståelse för hur möjligheter uppstår. De olika sätten att se på hur möjligheter uppstår påverkar också synen på marknaden (Sarasvathy *et al.*, 2010).

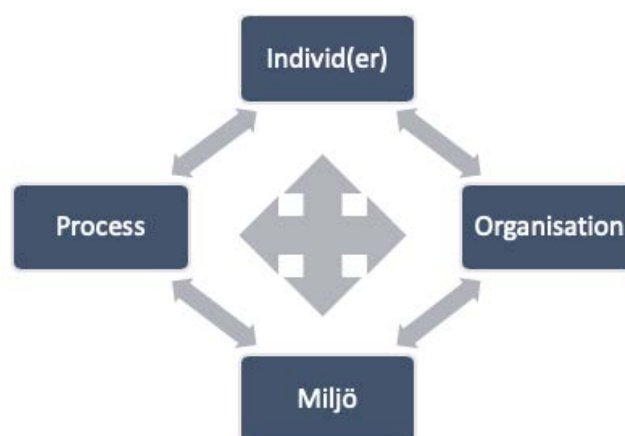
De olika synsätten för hur möjligheter uppstår har gjort att marknaden beskrivits på tre olika sätt: en allokerande-, upptäckande- eller kreativ process (Sarasvathy *et al.*, 2010). Marknaden som en allokerande process strävar efter optimalt utnyttjande av knappa resurser där möjligheter handlar om att alltid försöka optimera användningen av resurser. Vid jämvikt finns det inga fler möjligheter eftersom de är optimalt utnyttjade. När marknaden istället beskrivs som en upptäckande process innebär det att kontinuerligt sker en tillförsel av ny information till marknaden som påverkar en process som ständigt upptäcker fel i tidigare förväntningar (ibid.). Här finns det inget optimalt utnyttjande och nya möjligheter uppstår kontinuerligt eftersom det är en levande marknad med ett myller av mänskliga aktiviteter. Det tredje perspektivet, där marknaden ses som en kreativ process, utgår inte från påståenden om att det

finns ett optimalt utnyttjande eller en kontinuerlig process. Här är uppkomsten och den slutliga effekten av möjligheter beroende av mänskliga beslut och handlingar (ibid.).

Det går att se på synsätten rörande hur möjligheter uppstår på marknaden på olika sätt, de kan till exempel ses som helt åtskilda som inte överlappar varandra på något sätt (Sarasvathy *et al.*, 2010). Samtidig har det visat sig att de olika synsätten till exempel kan vara användbara i en marknads olika stadier. För att fördjupa förståelsen för ämnet som är centralt för fenomenet entreprenörskap kan de tre synsätten integreras där tillfälligheter också intar en central roll (ibid.). I den här studien kommer de olika synerna på möjligheter att integreras för att inte begränsa studien till ett enstaka synsätt.

Det är intressant att undersöka entreprenöriella möjligheter eftersom de kan leda till innovationer som visat sig vara värda mer än några andra ekonomiska effekter som kommer efter innovationer (Sarasvathy *et al.*, 2010). Innovation innefattar hantering av alla aktiviteter som är involverade i den processen som genererar idéer, utvecklar teori, tillverkar och marknadsför nya eller förbättrade produkter, tillverkningsprocesser eller verktyg (Trott, 2008). När möjligheter studerats genom linsen "ekonomisk välfärd" har det visat sig att alla nya ekonomiska varor och tjänster som uppkommer av innovationer inte är lika eftertraktade på marknaden (Sarasvathy *et al.*, 2010). För att skapa innovationer och ny ekonomisk välfärd krävs förmåga och vakenhet nog att upptäcka möjligheten, men också uppfattningsförmåga och uthållighet, för att nå fördefinierade mål. Det kräver ofta beslut och handlingar som endast baseras på mänsklig fantasi och strävan som kanske eller kanske inte leder till nya innovationer. En innovation som leder till nya varor eller tjänster kan också medföra att nya företag och marknader bildas (ibid.).

Entreprenörer som startar företag har idéer som de vill förverkliga (Gartner, 1985). Genom att studera processen där företag startas upp går det att se hur de kommer till, varför de ser ut som de gör, men även hur och varför de utvecklas (ibid.). Det är inte en linjär process som sker när ett nytt företag skapas (Bhave, 1994). I processen inkluderas förmågan att upptäcka både interna och externa möjligheter, engagemang i den fysiska processen, uppsättning av relevanta resurser, skapandet av företaget, skapande av tjänst eller produkt, länk till marknaden och feedback från kunder (ibid.). Skapandet av ett företag kan beskrivas med ett ramverk där fyra huvudperspektiv inom entreprenörskap integreras (Gartner, 1985). Perspektiven är individ(er), organisation, miljö och process. Ramverket presenteras i figur 2.

Figur 2. Ett ramverk för skapandet av nya företag (Gartner, 1985, egen bearbetning).

I ramverket innefattas det som karakteriserar den eller de individer som startar företaget, typen av organisation som de startar, miljön som omger och påverkar det nya företaget och processen

där företaget skapas genom individens handlingar (Gartner, 1985). De fyra huvudperspektiven exemplifieras ytterligare i tabell 1.

Tabell 1. Ett ramverk för skapandet av nya företag (baserat på Gartner, 1985, egen bearbetning).

Individ(er)	Organisation	Process	Miljön
<ul style="list-style-type: none"> • Karakteristiska kännetecken <ul style="list-style-type: none"> ○ Behov att prestera ○ Plats för kontroll ○ Risktagande benägenhet • Bakgrund 	<ul style="list-style-type: none"> • Företagsform • Partnerskap • Affärsstrategi 	<ul style="list-style-type: none"> • Identifiera möjligheter • Samla resurser • Marknadsföra • Producera • Bilda organisation 	<ul style="list-style-type: none"> • Tillgänglighet till företagskapital • Närvaro av erfarna entreprenörer • Kompetent arbetskraft • Tillgång till kunder, leverantörer och nya marknader • Statliga influenser • Närhet till universitet • Tillgång till land eller andra faciliteter • Tillgång till transport • Attityd hos lokalbefolkningen • Tillgängligt stöd • Levnadsvillkor

Det som karakteriserar individer som startar företag kan vara behovet av att prestera, behovet av en plats som ger kontroll eller att de har en risktagande benägenhet, även individens bakgrund kan ha betydelse (Gartner, 1985). I organisationen som startas inkluderas delar som företagsform, affärsstrategi, eventuellt partnerskap och affärsstrategi. Det sker också en process när företaget skapas. I processen sker identifiering av möjligheter, insamling av resurser, marknadsföring, produktion och skapande av organisation. Miljön påverkar genom tillgång till företagskapital, närvaro av erfarna entreprenörer, möjlighet till kompetent arbetskraft, tillgång till leverantörer, kunder eller nya marknader. I miljön kan det också finnas statliga influenser, närhet till universitet, tillgång till land, faciliteter eller transport som kan användas. Attityden hos lokalbefolkningen, tillgängligt stöd och levnadsvillkor i entreprenörens miljö kan också ha betydelse.

Ett nytt företag skapas inte som en enskild händelse vid en specifik tidpunkt för det är en process som kan ta år att genomföra (Birley, 1985). Det innebär att strategin måste anpassas till vad företagets behöver men även anpassas för att rätt saker ska göras vid rätt tidpunkt. Det innebär att det krävs en diskussion om företagets ekonomiska och sociala förutsättningar men även om den lärande miljön eftersom de faktorerna tillsammans skapar en enhet som entreprenören kan jobba utifrån (ibid.). När ett nytt företag bildas finns det specifika element som bidrar till den skapande processen (Birley, 1985; Gartner, 1985). Det är viktigt att vara medveten om att det finns många mekanismer som gör det möjligt för en idé att omvandlas till ett företag. Olika kombinationer som används för att bygga ett företag kräver också olika kunskap, resurser och tidsramar.

2.2 Entreprenörskap och kontext

För att förstå förutsättningarna för entreprenörskap krävs en uppfattning om den miljö entreprenören vistas i, förståelse för entreprenören som individ och för vilka resurser som är nödvändiga men även för den entreprenöriella processen som skapas (Landström & Löwegren, 2009). Det är personliga faktorer men också externa faktorer som påverkar de val som individen gör i processen (Welter, 2011). Studier av möjligheter och begränsningar i individers omgivning kan öka förståelsen för individers handlingar (ibid.). För att ta hänsyn till hur de externa aspekterna har påverkat de intervjuade entreprenörerna har konceptet kontext valts ut för den här studien.

När entreprenörskap studeras är kontexten viktig att ta hänsyn till eftersom det gör det lättare att förstå när, hur och varför entreprenörskap uppstår och vilka som är inblandade (Welter, 2011). Det är viktigt eftersom kontexten är olika överallt vilket kan ge olika effekter och olika möjligheter på olika platser. Att sätta företaget i sin kontext betyder att aspekter som omgivningen, miljön, den sociala situationen och så vidare inkluderas. Eftersom kontexter förändras mellan olika tidpunkter och platser kan det ge en ökad förståelse för hur entreprenörskap uppstår. Det har visat sig att entreprenörer blir påverkade av den kontext som de befinner sig i men även att de själva påverkar den kontexten (McKeever *et al.*, 2015; Welter, 2011).

Det har visat sig att entreprenöriella aktiviteter påverkas av olika lager av kontext vilket därför kan förklaras genom inbäddning (McKeever *et al.*, 2015; Welter, 2011). Inbäddning kan beskrivas som en process där sociala relationer skapas som gör individer till en del av den lokala strukturen (Jack & Anderson, 2002). Konceptet inbäddning används för att beskriva relationen mellan entreprenören och samhället (Granovetter, 1985; Jack & Anderson, 2002; McKeever *et al.*, 2015). Individer är inbäddade i flera lager av kontext som gör att entreprenörer kan se och ta vara på möjligheter som är specifika för den lokala strukturen de verkar i (Welter, 2011). De kan även få tillgång till dolda resurser och resurser som annars inte skulle vara tillgängliga. När entreprenörer blir inbäddade i sin kontext blir även den entreprenöriella processen upprätthållen och förankrad i den sociala kontexten (ibid.).

För att få en bild av hur komplex kontexten är kan den delas upp i rumslig, institutionell och social kontext (Welter, 2011). Det är olika lager av kontext som alla påverkar entreprenören men de är även kopplade till varandra. I den rumsliga kontexten inkluderas den fysiska omgivningen och den geografiska placeringen (ibid.). Den institutionella är uppdelad i formell (lagar, regler) och informell (normer, värderingar) (ibid.). Slutligen är det den sociala kontexten som inkluderar relationer och kontakter, där är entreprenörens nätverk inräknat (ibid.). För att få en övergripande bild av de olika lager av kontext presenteras de i figur 3.

Figur 3. Hur olika nivåer av kontext hänger ihop (baserat på Welter, 2011, egen bearbetning).

Den här studien använder den här beskrivningen av kontexten som en utgångspunkt. För att få djupare förståelse för betydelsen av kontexten beskrivs även konceptet inbäddning som presenterats tidigare. Den här studien tar hänsyn till kontextens alla delar men med ett större fokus på den sociala kontexten där nätverk är inkluderat för att undersöka vilken betydelse den har för bricolage i nya företag.

2.2.1 Rumslig kontext

Den rumsliga kontexten kan också beskrivas som den fysiska omgivningen och geografiska placeringen (Welter, 2011). Den rumsliga kontexten har stor inverkan på entreprenören. Det innebär att den geografiska platsen och den fysiska omgivningen som entreprenören verkar i har inverkan på individens igenkännande av möjligheter. Det påverkar även hur de kan använda möjligheter i sin rumsliga kontext för att utveckla idéer och skapa nya verksamheter. Ett exempel är samhällsentreprenörskap, där entreprenörskap ses som en kollektiv händelse som skapas i en specifik geografisk kontext (Welter, 2011). Den geografiska kontexten kan ses som en bro mellan de sociala banden som entreprenören bildar på en specifik plats och den institutionella kontexten som den geografiska placeringen också bidrar med eftersom det där finns specifika begränsningar i form av regler och normer (ibid.).

2.2.2 Institutionell kontext

Den institutionella kontexten kan härledas från konceptet om formella och informella institutioner som bidrar med regler (Welter, 2011). Reglerna som kommer från formella institutioner är politiskt och ekonomiskt relaterade vilket kan skapa eller begränsa möjligheterna för entreprenörer. Det kan till exempel vara specifika regleringar för att bli en del av en marknad eller regleringar om enskild egendom.

Informella institutioner inkluderar samhällets normer och värderingar som reglerar vilka beteenden som föredras eller anses vara önskvärda hos individer (Welter *et al.*, 2014). Det är bedömningar som blir tillåtna eftersom de utgår från djupt rotade standarder i samhället. De påverkar eventuella entreprenörers chans att se och exploatera möjligheter men även deras tillgång till resurser (ibid.). Exempel på informella institutioner är de regler som berör kvinnor som kan begränsa deras entreprenöriella aktiviteter vilket syns i samhällen där det finns regler som knyter kvinnorna till hemmet (Welter, 2011).

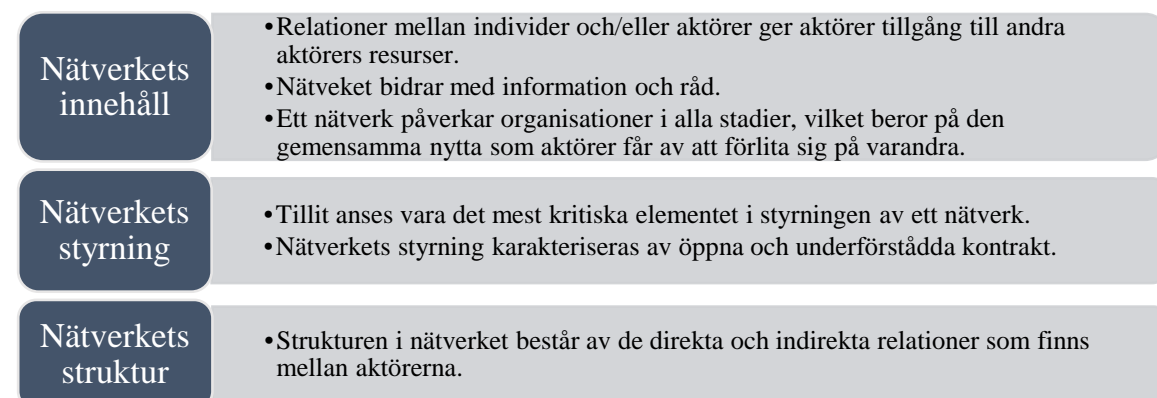
2.2.3 Social kontext

Den sociala kontexten innefattar individers sociala kontakter och relationer som existerar genom familjen, hushållen och olika typer av nätverk (Welter, 2011). Olika nätverk kan till exempel bestå av vänner, bekanta och affärsrelationer som alla kan påverka entreprenören genom att tillföra information, kunskap, kapital, kunder, osv. Nätverken kan användas som en resurs för att klara av hinder och för att göra idéer till handlingar. På senare tid har familjens och vänner betydelse fått ett ökat intresse eftersom de har visat sig att de kan ha en direkt positiv effekt på entreprenörens avsikter och aktiviteter genom att uppmuntra, inspirera och ge stöd (McKeever *et al.*, 2015; Welter, 2011). Styrkan i en relation avgörs av hur mycket tid relationen får, hur mycket känslor som är inblandade, hur hög ömsesidig kontakt som finns och vad det är för ömsesidig service som karakteriserar bandet (Granovetter, 1973).

Vid uppstarten av ett företag sker en iterativ process där entreprenören söker information om vilka möjligheter som finns tillgängliga, råd om hur utvecklingen ska genomföras, uppmuntran om att det kommer lyckas och resurser i form av utrustning, plats och pengar (Birley, 1985). Under den här processen är förmågan att skapa kontakter och utveckla nätverk grundläggande förutsättningar för företagets utveckling (ibid.). En beskrivning av konceptet "nätverket" som är en del av den sociala kontexten sker under nästa rubrik.

Nätverk

Ett nätverk består av en uppsättning relationer och en kartläggning eller beskrivning av hur de är kopplade till varandra (Kadushin, 2012). Entreprenörens nätverk är viktigt i nya företags etableringsprocess när det saknas andra resurser och företagets trovärdighet inte hunnit byggas upp (Landström & Löwegren, 2009). Nätverk bidrar med stöd, information, resurser, möjligheter, trovärdighet, konkurrenskraft och innovation (Birley, 1985). Ett nätverk kan delas upp i tre beståndsdelar; innehåll, styrning och struktur (Hoang & Antoncic, 2003). De har vuxit fram som betydande nyckelelement i modeller som försökt förklara hur nätverkets utvecklas genom entreprenöriella aktiviteter och hur det i sin tur påverkar aktiviteternas resultat. Beståndsdelarna presenteras i figur 4.

Figur 4. Nätverkets beståndsdelar (baserat på Hoang & Antoncic, 2003, egen bearbetning).

Ett starkt nätverk bildas när en hög andel socialt kapital investeras i relationen (Landström & Löwegren, 2009). Teori om socialt kapital handlar om aktörers förmåga att använda och dra fördel av sina sociala strukturer, nätverk och medlemskap (Lin *et al.*, 1981). Studier har visat att individer med stor mängd socialt kapital är mer benägna att starta egna företag (Davidsson & Honig, 2003). Det sociala kapitalet i form av sociala relationer är till exempel viktigt för att entreprenörer ska kunna identifiera och ta vara på möjligheter. När det sedan kommer till uppstartsprocessen är det personer som klarar av att bygga vidare på sitt sociala kapital som har större chans att lyckas, då minskar betydelsen av individens personliga egenskaper (ibid.).

Socialt kapital blir ofta uttryckt genom identifiering av individens nätverk och nätverksrelationer (Davidsson & Honig, 2003). För en entreprenör ger det sociala kapitalet ett nätverk som gör det lättare att se möjligheter (Birley, 1985). Det har visat sig att igenkännande av möjligheter ofta sker i sociala kontexter som till exempel nätverk. Samtidigt som det sociala kapitalet underlättar när knappa resurser ska identifieras, samlas och fördelas (ibid.). Det sociala kapitalet kan också vara ett stöd i den entreprenöriella processen genom att tillhandahålla och sprida information tillsammans med andra grundläggande resurser (ibid.).

Social nätverksteori

Det sociala nätverket skapas av relationer eller transaktioner mellan parter (Aldrich & Zimmer, 1986). Relationerna kan anses bestå av olika innehåll. Det kan vara i form av kommunikation eller överförande av information. Det kan också vara överförande av komponenter eller varor och tjänster mellan två parter men det kan också bestå av normativa komponenter eller förväntningar som parter har på andra parter som beror på specifika karaktärsdrag eller attribut. De korsande relationerna i samhället skapar nätverksstrukturen med olika kopplingar och band (Davidsson & Honig, 2003).

Ett nätverk består av både starka och svaga band som bidrar till nätverket på olika sätt (Granovetter, 1983). Nätverks starka eller svaga band, som de bygger på, avgör hur nära knutna aktörerna är till varandra (Davidsson & Honig, 2003). Det avgörs bland annat av hur ofta återkommande möten och andra formella träffar sker men också informella träffar och aktiviteter som sker i aktörens sociala- och familjerelationer. Det är frekvensen av kontakt tillsammans med känslomässig intensitet, tillit och ömsesidighet i relationen som bestämmer bandens styrka (Granovetter, 1983; Strobl & Peters, 2013). De svaga banden kallas också för bekanta där chansen är liten att sociala träffar kommer att uppstå, medan den chansen är större med nära vänner som är ett exempel på de starka banden i nätverket (Granovetter, 1983).

De svaga banden beskrivs ofta som överbryggande band mellan noderna i nätverket, noderna består av starka band (Strobl & Peters, 2013). Svaga kopplingar ger tillgång till information och andra resurser som inte finns tillgängliga i personers inre cirkel (Granovetter, 1983). Starka band ger högre motivation till att hjälpa till och är helt enkelt mer lättillgängliga. En individs användning av svaga eller starka band kan bero på vilken situation den befinner sig i och vad den är i behov av, men också vilken mängd av respektive band som en person innehar (ibid.).

En person med få starka band kan vara tvungen att oftare vända sig till sina svaga band än vad en person som innehar många starka band skulle göra (Granovetter, 1983). Det kan även vara så att en person med endast starka band kan vara mer begränsad om den bara kan vända sig till sin sociala inre cirkel. En person med många svaga band kan få tillgång till ett större nätverk av socialt kapital som i större utsträckning kan bidra med ny information, resurser och idéer. Nätverk med fler starka band kan ta en kortare väg vid behov av koordinering och förändringar.

2.3 Bricolage

I nya företag som bildats har det visat sig att entreprenörer i olika utsträckning använder sig av bricolage (Senyard *et al.*, 2014). Bricolage har beskrivits som att klara sig med det som finns tillgängligt (Levi-Strauss, 1967). En senare definition av bricolage har utvecklats där det beskrivs som att skapa något nytt genom att kombinera resurser som redan finns tillgängliga och sedan använda dem på nya problem och möjligheter (Baker & Nelson, 2005). Forskning inom fältet tillämpas oftast där möjligheter anses vara något som i stor utsträckning formas och inte något som upptäcks (Welter *et al.*, 2016).

Forskning har främst bestått av induktiva fallstudier som undersökt situationer där entreprenörer hanterar resursbegränsningar (Senyard *et al.*, 2014). Där har det visat sig att bricolage fungerat bra för vissa företag och sämre för andra. Den typen av studier är gjorda på redan existerande företag som påverkas av resursbegränsningar för att se hur deras användning av bricolage lyckas (ibid.). En senare inriktning inom forskningen av bricolage har fokuserat på innovation i nya företag som startas upp med knappa resurser (ibid.). Där det har visat sig att bricolage är viktigt när nya företag med resursbegränsningar startas upp, vilket gäller de flesta nya företag (ibid.). I en studie med ett heterogent urval av nya företag har det visat sig att de som använde sig av en större andel bricolage också visade sig vara mer innovativa (ibid.).

En vanlig uppfattning är att typiskt entreprenörskap innebär innovation även om nya företag i många fall inte har stort fokus på innovation i den betydelsen att de skapar helt ny produkt eller tjänst att erbjuda helt nya marknader (Senyard *et al.*, 2014). Många nya företag väljer istället att imitera olika delar ur ett antal andra företag för att kunna erbjuda liknande produkter eller tjänster som redan existerar på marknaden (Aldrich & Ruef, 2006). Den tjänst ett företag kan erbjuda marknaden skapas av de resurser som finns tillgängliga för företaget, en resurs kan

därför ses som en samling av möjliga tjänster (Penrose, 1959). Inget företag kan erbjuda en fullständig räckvidd av de tjänster som finns tillgängliga för varje enskild resurs (ibid.). Det beror på att det inte går att skapa kombinationer som tar tillvara på varje möjlig tjänst för varje enskild resurs (ibid.). Det gör också att det finns vissa resurser som en del företag kan anse vara värdelösa men som andra företag kan kombinera med sina resurser för att skapa värde i sitt företag (ibid.).

Ett företag kan skapa konkurrensfördelar genom att vara en lärande organisation (Nonaka *et al.*, 2000). Det gäller då att utveckla ny kunskap utifrån existerande kunskap och inte bara använda redan kända kombinationer av resurser eller kunskap. Entreprenörer som startar nya företag kan välja att använda resurser som andra anser vara bristfälliga eller olämpliga för sin verksamhet (Senyard *et al.*, 2014). De väljer då att göra om dem till användbara resurser som de sedan kan kombinera på nya sätt för att skapa ett bredare omfång av innovativa resultat som de kan erbjuda marknaden. Entreprenörer som använder bricolage väljer på det sättet att gå emot socialt strukturerade begränsningar för hur resurser borde användas (Baker & Nelson, 2005). Det har även visat sig att de kan identifiera sig själv i sina val och vara stolta över sina resultat, vilket visar att aktörerna kan beskrivas som kreativa, improviserande och innovativt sökande (Welter *et al.*, 2016).

Den service ett företag erbjuder marknaden påverkas av den produktiva service som finns tillgänglig utifrån deras egna resurser inom företaget (Penrose, 1959). Det gäller speciellt de mänskliga resurser som finns tillgängliga eftersom de kan leda till att deras andra resurser används på olika sätt vilket i sin tur leder till att företag erbjuder marknaden olika typer av service. Det finns få studier som undersökt den process där individer är med och påverkar vilken service ett företag erbjuder (Baker & Nelson, 2005). Det gäller den process där individer på sitt eget sätt kombinerar resurser för att skapa den service som företaget sedan erbjuder marknaden. För att undersöka den entreprenöriella processen i den här studien ligger fokus på de tre elementen som definitionen av bricolage innehåller. De olika delarna är (1) skapa något nytt, (2) existerande resurser som finns tillgängliga och (3) resurskombinationer för nya problem och möjligheter.

2.4 Djurvälstånd

Termen välfärd hänvisar till hur väl individer klarar av den miljö de befinner sig i (Broom, 1991). Djurens möjlighet att hantera sina behov genom utförande av olika beteenden ger indikationer på hur väl de klarar av miljön de vistas i och hur det i sin tur påverkar deras djurvälstånd (ibid.). Djurvälstånd är ett koncept som konstruerats av människor och innehåller därför mänskliga värderingar (Rushen, 2003). Det gör också att konceptet är beroende av mänskliga värderingar och kunskap (Fraser, 1995). Det betyder att djurvälstånd inte kan vara helt objektivt värderingsfritt eller helt subjektivt men det är ändå viktigt att det inte enbart är mänskliga värderingar och åsikter som avgör vad djuren är i behov av. När djurvälstånd inte kan vara helt objektivt är det omöjligt att ta bort all den påverkan som kommer från mänskliga värderingar när djurvälstånd studeras, men det går att lära sig en hel del om djurs preferenser och prioriteringar. Den kunskapen kan hjälpa samhället att utveckla koncept om djurvälstånd och de etiska dimensionerna som är en del av det (ibid.).

Det har argumenterats för att djurvälstånd som koncept måste involvera värden rörande vilka aspekter som gör att djurvälståndet blir bättre eller sämre och vilka som är mer eller mindre viktiga för djurens livskvalitet (Fraser, 1995). Den typen av värderingar är viktiga att ta hänsyn till när studier och tolkningar görs inom ämnet eftersom de är avgörande för djurens livskvalitet.

Det är också viktigt att oenigheter kring värderingar är tydligt beskrivna så att det går att urskilja hur de påverkar studier av tekniska koncept som tas fram för att identifiera, lösa och förhindra problem inom djurväl-färden. Om värderingarna kring djurväl-färd är otydligt definierade är det svårt att ta fram och använda tekniska koncept för att till exempel förbättra hushållningssystem som ska öka djurens livskvalitet. Djurväl-färd är ett komplext koncept och det går därför inte att göra en mätning som innefattar alla aspekter som innefattas i konceptet (ibid.).

Det finns en hel del olika system när det kommer till djurhållning och de kan se väldigt olika ut (Fraser, 1995). Forskningen inom ämnet har svårt att objektivt visa vad som ger djuren den bästa djurväl-färden där alla deras behov är tillgodosedda. Under en tid handlade forskningen inom ämnet om att göra objektiva mätningar för att definiera generella mått för konceptet djurväl-färd (Rushen, 2003). Det fick många forskare att göra studier inom ämnet men det ledde till flera problem eftersom det är svårt att se övergripande effekter av olika djurhållningssystem eftersom det kräver att hänsyn tas till alla olika aspekter och komponenter som påverkar djurväl-färden. Generella mått är därför svåra att använda på enskilda eller alla utmaningar som finns inom djurväl-färd. Det är viktigt att förstå alla delar som är inkluderade i konceptet och inte göra förenklingar.

Det har gjorts prioriteringar i forskningen inom djurväl-färd (Buckland *et al.*, 2014). Fokus har legat på situationer där det kan antas att djur lider. Hur angelägna problemen är bedöms utifrån mängden och kontinuiteten av deras lidande men även utifrån hur många djur som lidit. Fokus har därför legat på negativa välfärdssituationer och hur de ska rättas till (Mellor & Beausoleil, 2015). Det har lagt basen till en femområdesmodell som använts för att rätta till negativa välfärdssituationer för djur. Det har börjat ske en förändring där fokus inom djurväl-färd har breddats till att inte bara mäta hur mycket djuren lider (ibid.). Mätningar har även börjat göras på olika aspekter som förväntas ha en positiv effekt på djurväl-färden för att undersöka hur väl djurens behov tillgodoses i situationer där djurväl-färden främjas (ibid.). Detta betyder att femområdesmodellen behöver utvecklas för att inkludera de nya aspekterna.

Den femdomänsmodell som tagits fram som stöd för att rätta till negativa välfärdssituationer kan delas in i fysiska/funktionella områden och emotionella områden (Mellor & Beausoleil, 2015). Där de fysiska/funktionella områdena inkluderar överlevnadsrelaterade faktorer som näring, miljö och hälsa, även situationsrelaterade faktorer som beteenden räknas med här. När dessa externa och interna faktorer har blivit undersökta förs de vidare till de emotionella upplevelserna som inkluderar mentala faktorer. Dessa upplevelser avgör sedan vilket djurväl-färdsstadium som enskilda situationer befinner sig i. En övergripande bild av modellen visas i tabell 2.

Tabell 2. Modell för djurväl-färdsbedömning (baserat på Mellor & Beausoleil, 2015, egen bearbetning).

Fysiska/funktionella områden				Emotionella områden
Överlevnadsrelaterade faktorer			Situationsrelaterade faktorer	5. Mentala faktorer
1. Näring	2. Miljö	3. Hälsa	4. Beteenden	

Modellen kan utvecklas genom att definiera erfarenheter som har positiva karaktärsdrag och som leder till bättre djurväl-färd (Mellor & Beausoleil, 2015). Den första modellen kan utvecklas för att följa skiftet som sker i forskningen inom djurväl-färden dvs den som främjar och betonar positiv djurväl-färd. Genom att utveckla modellen som redan tagits fram tar den fortfarande

hänsyn till de negativa djurvälståndaspekterna som då kan fortsätta att reduceras (ibid.). Forskningen visar att organisationer som existerar för att främja djurvälstånd nu borde lägga fokus på de problem som kommer från olämplig skötsel, ägares kunskapsbrist, olämpligt beteende, opassande socialisering, medfödda sjukdomar, medfödda missbildningar, fetma och övervikt (Buckland *et al.*, 2014).

För att skapa en teoretisk referensram presenteras här vad tidigare forskning kommit fram till om djurvälstanden i djurhållningssystem för hundar. Det finns studier som genomförts på kennlar som tar hand om en grupp hundar för att se hur olika aspekter i deras miljö påverkar deras välfärd (Taylor & Mills, 2007). Studierna har genomförts på kennlar där hundar hålls tillsammans med andra hundar i perioder. Det är relevant för den här studien som undersöker verksamheter med hundpassning där hundar hålls tillsammans med andra hundar under perioder. Studier som tidigare genomförts visar att olika miljöaspekter påverkar hundarnas välfärd (ibid.).

Modellen som presenteras i tabell 2 kan användas för att bedöma djurvälståndsstadium i en viss situation (Mellor & Beausoleil, 2015). Det kan till exempel bedöma djurvälståndsstadiet i ett djurhållningssystem för domesticerade hundar. Deras välfärdsstadie påverkas av den näring de får, omgivningen de vistas i, deras hälsa och möjligheten att utföra beteenden vilket slutligen påverkar deras mentala hälsa. För att undersöka vad som påverkar hundars djurvälståndsstadie kan aspekter i miljön användas som visat sig ha effekt på hundarnas djurvälstånd (Taylor & Mills, 2007). Miljön kan delas in i fysisk, social, mental, sysselsättning, näring och fysiologisk där olika aspekter kan inkluderas. Miljöaspekterna presenteras och exemplifieras i figur 5.

Fysisk miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Utrymme • Utomhustillgång • Inredning
Social miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Kontakt med egna arten • Kontakt med människor
Mental miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Visuell kontakt • Dofter • Ljud
Sysselsättningsmiljö	<ul style="list-style-type: none"> • Träning • Leksaker
Näringsmiljö	<ul style="list-style-type: none"> • Utfodringstekniker • Berikning
Fysiologisk miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Kontroll • Förutsägbarhet

Figur 5. Miljöaspekter i hushållningssystem (baserat på Taylor & Mills, 2007, egen bearbetning).

Den fysiska miljö i hushållningssystem handlar om hur utrymmet som hundarna vistas i är utformat, om de har utomhustillgång och hur utrymmet är inrett (Taylor & Mills, 2007). I den sociala miljön handlar det om aspekter som exempelvis hundarnas kontakt med den egna arten och deras kontakt med människor. Den mentala miljön berör aspekter som visuell kontakt med den egna arten men även dofter och ljud i omgivningen. Sysselsättningsmiljön berör aspekter som träning och lek. Hundarnas näringsmiljö handlar aspekter som utfodringstekniker och

berikning med exempelvis mat. Slutligen är det den fysiologiska miljön som handlar om hundarnas kontroll och förutsägbarhet av sin omgivning. Aspekterna som kort sammanfattats här kommer nedan att ytterligare beskrivas, diskuteras och exemplifieras.

2.4.1 Fysisk miljö

I den fysiska miljön är det utrymmets utformning som påverkar hur väl hundarnas behov tillgodoses (Taylor & Mills, 2007). De flesta studier har fokuserat på hundarnas aktivitet när det hålls i burar av olika storlekar där resultatet från flertalet studier är att hundarnas aktivitetsnivå inte påverkats av burstorleken (ibid.). När hundar vistas i olika burstorlekar utan att visa mer eller mindre aktivitet kan en slutsats utifrån det vara att storleken på buren inte spelar stor roll. När burar av olika storlekar har använts i studier har få reflekterat över hur stor skillnad det är mellan storlekarna på de olika burarna. Är den ena buren bara något större kanske det inte är tillräckligt för att ge någon effekt. Det är även få av studierna som reflekterat över vilken typ av aktivitet som sker i större eller mindre burar. När slutsatser om djurvälståndet görs är även kvaliteten av den aktivitet som sker viktig att ta hänsyn till (Hubrech, 1995).

En del studier av den fysiska miljön har jämfört skillnaden mellan hundar som har möjlighet att gå ut med de som inte har den möjligheten (Taylor & Mills, 2007). Det är svårt att endast studera hur möjligheten att gå ut påverkar hundar eftersom det ofta leder till att de får tillgång till andra möjligheter som till exempel större yta och sällskap av flera hundar. Möjligheten att gå ut är generellt associerat med minskad stereotypi och ibland en ökning av aktivitet eller stimulans (ibid.). En stereotypi är ett upprepat, relativt oförändrat rörelsemönster som utförs utan någon uppenbar anledning (Broom, 1991). Stereotypier uppstår i situationer där individer inte har kontroll över sin miljö, det gäller speciellt där det finns uppenbar frustration, hot eller saknad av stimulans.

Hundar som hålls utomhus och/eller i grupp anses få en ökad fysisk komplexitet i sin miljö (Taylor & Mills, 2007). Det har också visat sig att hundar som är utomhus undersöker och interagerar mer med sin miljö än de som endast är inomhus, vilket möjligen kan förklaras med att det finns mer att interagera med utomhus. Hundar som hålls i grupp har också spenderat mer tid till att nosa i marken vilket kan förklaras av att de andra hundarna i gruppen lämnar spår av sin doft där de varit (Hubrecht *et al.*, 1992).

Det har gjorts få studier som undersöker hur antalet föremål och möbler i den fysiska miljön påverkar djurvälståndet (Taylor & Mills, 2007). Inredning kan få hundar att känna sig trygga och används oftare till hundar som hålls utomhus (ibid.). Plattformer ökar också komplexiteten i miljön och bidrar med utsiktsplatser (Hubrecht *et al.*, 1992). Det har visat sig att unga hundar med tillgång till plattform där de kan hålla koll på omgivningen från en högre position blivit mer självsäkra, vänliga och lekfulla än tidigare. Hur deras välfärd påverkats har inte studerats genom mer kontrollerade experiment (Taylor & Mills, 2007).

2.4.2 Social miljö

Det finns anledningar till varför alla hundar inte alltid hålls tillsammans (Taylor & Mills, 2007): Hålls de ensamma minskar till exempel risken för smittspridning och sannolikheten för att det ska uppstå aggressiva sammandrabbningar (Tuber *et al.*, 1999). Det finns samtidigt anledningar till att hundar ska hållas tillsammans eftersom de är sociala djur (Fox, 1978). Studier visar att ett av det mest effektiva sättet att minska stress hos individer är genom social anknytning med den egna arten. Det betyder att hundar som hålls tillsammans får möjlighet att tillfredsställa sina biologiska behov av motion och social kontakt med sin art, vilket i sin tur innebär att

hundars djurvälstånd kan förbättras om de hålls i grupp (Sonderegger & Turner, 1996). Den sociala kontakten med den egna arten har en större påverkan på hundars aktivitet och minskar stressen mer än för ensamma individer som hålls i större burar vilket antyder att den sociala kontakten är viktigare än stora burar (Hetts *et al.*, 1992).

Rapporter visar att grupper av hundar i många fall visar hög nivå av aggressivitet (Taylor & Mills, 2007). Samtidigt som andra studier visar en låg nivå av aggressivitet för de hundar som bor ihop eller motionerar ihop, där uppstod för det mesta aggressionsritualer oftast inte eskalerade (*ibid.*). Det finns inga bevis för att aggressiviteten ökar då många hundar hålls i mindre utrymmen men större utrymmen leder ofta till att hundar håller sig längre ifrån varandra (Bebak & Beck, 1993). Olika raser som hålls i samma grupp har studerats för att se hur det påverkar ordningen i gruppen. Det visade sig vara svårt för olika raser att hålla en rangordning inom gruppen där aggressiva möten ofta eskalerade (Taylor & Mills, 2007). En förklaring kan vara olikheter i hur de olika raserna sänder ut signaler beroende på olikheter i deras utseende (*ibid.*). Andra aspekter som påverkar aggressiviteten hos hundar i grupp kan vara blandningen av tikar och hanar eller om det finns löptikar (Sonderegger & Turner, 1996). Hundarnas ålder och konkurrens om mat kan också påverka (Pettijohn *et al.*, 1980).

Att ha hundar i väldigt stora grupper med 50–100 individer är också ett förslag som tagits fram för att förhindra en formation av sociala hierarkier och konkurrerande beteende (Taylor & Mills, 2007). Det visade sig att aggressiviteten i större grupper med ungefär 30 individer minskade men det kan även argumenteras för att större grupper som saknar sociala hierarkier är instabila och därför bör leda till ökad aggressivitet (*ibid.*). En fullständig förståelse för mängden aggressivitet i väldigt stora grupper saknas (*ibid.*).

Hundar som hålls enskilt verkar lägga stor uppmärksamhet till hundar som hålls i deras närhet genom att till exempel försöka se dessa (Taylor & Mills, 2007). Ett förslag för att berika deras miljö är därför möjligheten att se andra hundar. De är även känsliga för ljud av andra hundar som skäller, vilket ofta leder till att de själva börjar skälla (*ibid.*). Det har visat sig att hundar som ser varandra inte skäller mindre, de skäller ofta mer, vilket indikerar att det är frustrerande för hundar att se varandra utan att kunna interagera (*ibid.*). Förslaget att hundar som hålls enskilt ska se andra hundar borde därför studeras ytterligare (*ibid.*).

Hundars aktivitet har visat sig öka när människor är närvarande (Campbell *et al.*, 1988; Taylor & Mills, 2007). I de situationer där hundar hålls i grupp utomhus har det ofta lett till en ökad kontakt med människor som kunde spendera mer tid till att gå genom hundgårdarna för att se till hundarna (Sonderegger & Turner, 1996). Det har visat sig att andra hundar inte är ett substitut till mänsklig kontakt eftersom hundar verkar ha utvecklat en unik selektiv uppmärksamhet och tillgivenhet mot människor. Det har visat sig att mänsklig närvaro kan vara stimulerande och lugnande (Hetts *et al.*, 1992).

En del studier hävdar att hundar kan värdesätta mänskligt sällskap högre än sällskap av andra hundar och kan därför användas som miljöberikning (Taylor & Mills, 2007). Miljöberikning är ett vagt koncept som hänvisar till alla typer av förbättringar som görs i miljön hos de djur som hålls i fångenskap (Newberry, 1995). Studier som undersökt betydelsen av mänskligt sällskap visar att hundar bibehåller kontakten och uppmärksamheten vid mänsklig närvaro mer än vid andra hundars närvaro (Taylor & Mills, 2007). Det kan bero på olika saker, som till exempel att de inte träffar människor lika frekvent, att den som tar hand om hunden förknippas med mat eller möjligheten att personen engagerar sig mer i hunden eller på ett sätt som inte andra hundar gör.

Mänsklig kontakt kan också vara viktigt när hundar upplever fysisk smärta och när de uppvisar stressrelaterade beteenden (Taylor & Mills, 2007). Att klappa hundar kan minska deras hjärtfrekvens efter att den till exempel höjts efter hälsning. Det kan även minska en akut negativ stressrespons. Det finns få studier som visar att mer mänsklig kontakt under en tid påverkar beteenden hos hunden vid andra tillfällen (ibid.). En ökad mänsklig kontakt har gjort att hundarna oftare står på bakbenen eller står och tittar ut ur sin box (Hubrecht, 1993).

2.4.3 Mental miljö

Den mentala miljön för hundar som hålls i kennel är ett område som har fått lite uppmärksamhet inom forskningen (Taylor & Mills, 2007). När visuell kontakt med andra hundar eller människor saknas har det beskrivits som en orsak till stress hos hundar som hålls i kennel (Hennessy *et al.*, 1997). Som nämns ovan kan det också vara så att visuell kontakt utan fysisk kontakt kan leda till frustration och ett ökat skällande (Taylor & Mills, 2007). Det finns även få studier som undersöker vilken betydelse det har för hundar att få tillgång till två vyer när de kan vara både inomhus och utomhus eller hur den här möjligheten kan förbättras (ibid.). Komplexiteten av utrymmet hundarna vistas i påverkas då också av hundens möjlighet att se hela utrymmet från en plats. Det har visat sig att hundar reagerat på olika typer av visuella stimuli som till exempel en tv (Graham *et al.*, 2005). Effekten av den här typen av stimuli kräver ytterligare studier.

Hundar i kennlar kan vara understimulerade om det är för lite dofter i miljön (Taylor & Mills, 2007). Det kan bero på att det inte finns andra hundar, det är en monoton miljö eller att det är en hög hygienivå och att det då blir för lite dofter för att deras luktsinne ska stimuleras tillräckligt (ibid.). Det kan även vara överstimulerande om det är många hundar som hålls på en liten yta eller om det används starka antibakteriella och virala medel. För hundar är undersökning genom att lukta på sin omgivning en viktig del i deras naturliga beteende (Fox, 1978). Trots det finns det få studier som undersöker vad olika miljöer har för betydelse för hundar från den synvinkeln (Taylor & Mills, 2007). Endast ett fåtal studier har undersökt vad olika lukter har för effekt på hundar även om de visat att det kan vara ett användbart verktyg för att minska stress eller depression hos individer. Det har till exempel visat sig att användningen av lugnande feromon gör att hundar skäller mindre i kennlar vilket leder till en lägre ljudnivå (Tod *et al.*, 2005).

Olika hörselstimuli har använts för att undersöka hur ljud påverkar hundars beteende (Taylor & Mills, 2007). Ett fåtal studier visar att olika musikgenrer har olika påverkan på hundar, men fler studier behövs för att bekräfta detta (ibid.). Det finns även studier som visar att hundar blir överstimulerade i kennelmiljön på grund av höga ljudnivåer (Tuber *et al.*, 1999). När många hundar skäller kan det bli så högt ljud att det är skadligt för människor och borde vara minst lika skadligt, om inte mer, för hundar som hör lägre ljud än människor (Sales *et al.*, 1997). Hundar som skäller kan göra det av olika anledningar. De kan bli påverkade av den omgivning som de vistas i (Fox, 1978). Det kan också vara social påverkan eller individuella reaktioner som sker vid rädsla, separationsångest, upphetsning, aggression eller när de vill få uppmärksamhet (Sales *et al.*, 1997). Hundar som utsätts för plötsliga höga ljud har visat stressrespons både genom sitt beteende och genom fysiska reaktioner (Beerda *et al.*, 1999). Fler studier behövs för att veta hur höga ljud påverkar hundars hörsel och beteendeproblem.

2.4.4 Sysselsättningsmiljö

Det har konstaterats att motion är ett grundläggande biologiskt behov hos hundar (Taylor & Mills, 2007). Samtidigt visar studier olika resultat rörande detta. En del studier har visat att

hundar som motioneras blir lugnare övrig tid medan andra visat att hundar som motioneras istället blir mer aktiva, förväntansfulla och skäller mer (ibid.). Det förklaras med att motion har en upphetsande effekt som kanske beror på att en förväntan uppstår, vilket i sin tur beror på att de upplever det som en positiv, social händelse (ibid.).

Olika berikning som görs för förbättring av hundarnas miljö verkar öka det som kallas för hundars normala beteenden, det kan vara berikning i form av lek, födosökande och utforskande (Taylor & Mills, 2007). Det minskar även oönskade beteenden som stereotypier, överdriven inaktivitet, etc. Lekfulla beteenden har visat sig vara ett tecken på välmående och därför rekommenderas leksaker speciellt till hundar som är instängda i begränsade utrymmen. Leksaker kan påverka negativa välfärdsbeteenden som stereotyper hos hundar men det är inte alltid fallet, i vissa fall har det inte haft någon avsevärd effekt (ibid.).

Olika typer av leksaker har olika effekt på olika hundar (Newberry, 1995). Tuggleksaker är ofta populära speciellt för hundar som hålls med andra. Detta kan bero på att det där finns andra som kan visa intresse för leksaken och konkurrens kan göra att den blir värd mer (ibid.). Andra aspekter som hundarnas ålder kan också påverka deras leklust då den ofta är högre hos yngre hundar (Wells, 2004). I många fall har det visat sig att hundarna inte visar intresse för berikning med leksaker (Newberry, 1995). Orsaken till detta kan vara att leksakerna bara är roliga i början men att intresset minskar för de som alltid finns tillgängliga (ibid.). Är det en leksak de haft förut där de vet vad som förväntas kan det också påverka intressenivån (Wells, 2004). Om hundar inte har någon erfarenhet av leksaken och den inte presenteras i rätt kontext kan leksakens funktion bli begränsad (ibid.).

2.4.5 Näringsmiljö

Mat har använts som en behandlingsmetod för beteendeproblem hos hundar, speciellt för fall som varit hyperaktiva och aggressiva (Taylor & Mills, 2007). Studier hävdar att användning av utfodringstekniken, alltså vilken typ av mat och tid för utfodring som praktiseras, har minskat negativa välfärdsbeteenden hos hundar (ibid.). Det finns resultat som antyder att hundar vill jobba för sin mat och det kan användas som en berikning av hundars miljö (Inglis *et al.*, 1997). För hundar finns det däremot färre studier på utfodringsmetoder som berikning i jämfört med antalet studier det gjorts på andra arter (ibid.).

2.4.6 Fysiologisk miljö

De hundar som är vana vid en viss miljö kan bli stressade av att uppleva en ny miljö där de inte längre har kontroll (Taylor & Mills, 2007). Om de tidigare kunnat kontrollera möjligheten till utevistelse, belöning eller interaktion med människor och andra hundar kan en miljö där det här inte erbjuds vara stressande (Tuber *et al.*, 1999). Om platsen där hundarna vistas är större och mer komplex får de ökad kontroll över sin miljö eftersom de kan välja var de vill sitta, stå eller ligga (Taylor & Mills, 2007). Det har inte genomförts några studier som undersöker vilken betydelse det har för hundar att ha gömställen (ibid.).

Hundar kan bli stressade om de tidigare haft en rutin som inte längre följs när de kommer till en ny miljö (Taylor & Mills, 2007). En del hundar är vana vid rutiner för utfodring och motion, om de inte följs kan det uppstå stress (Tuber *et al.*, 1999). Det är få studier som undersökt om hundar blir mindre stressade efter att de spenderat en längre tid i en ny miljö och om de då blir vana vid en ny rutin (Taylor & Mills, 2007). Det kan även vara andra saker som gör hundar stressade när de kommer till ett nytt ställe. Innebär den nya miljön att de samtidigt förlorar individer de är fästa vid och om miljön är helt främmande kan det också påverka hur väl hunden

anpassar sig (Tuber *et al.*, 1999). Samtidigt är det så att en miljö som är helt förutsägbar också kan ha negativa effekter på hundarnas välfärd (Wiepkema & Koolhaas, 1993). Om hundarna vet exakt vad som ska hända och bygger upp en förväntan kan det orsaka stress.

Det är svårt att dra slutsatser om hur en mer eller mindre förutsägbar miljö påverkar hundar (Taylor & Mills, 2007). Det är också svårt att säga hur hundarna påverkas av att ha mer eller mindre kontroll över sin miljö. Rutiner för motion och utfodring har visat sig både kunna öka och minska stressen för hundar i kennelmiljöer. I en studie av hundar som ingick i ett promenadprogram visade hundarna indikationer på ökad stress men det är svårt att avgöra varför (Hubrecht, 1993). Promenaderna kan till exempel innebära att det är något nytt som händer som de inte förväntar sig vilket gör att de blir stressade (Taylor & Mills, 2007). En annan orsak kan vara att de tidigare fått för lite motion och att ett promenadprogram då skapar en förväntning som gör hundarna stressade (*ibid.*). Mat och motion förväntas vara upplevelser som hundar uppskattar (Fox, 1978). Det finns inga studier som tittat på hur händelser som hundar kan förutse, men som de inte gillar, påverkar dem (Taylor & Mills, 2007).

2.5 Teoretisk sammanfattning

I den här studien ses entreprenörskap som en process som påverkas av många aktörer och händelser som interagerar med entreprenören (Jack & Anderson, 2002; McKeever *et al.*, 2015). I nya företag integreras den eller de individer som startar företaget, typen av organisation som startas, miljön som omger företaget och processen som skapas av individens handlingar (Gartner, 1985). För att förstå hur miljön påverkar entreprenören att skapa värde i nya företag har konceptet kontext valts ut för den här studien. Där har tre olika lager av kontext identifierats: rumslig, institutionell och social (Welter, 2011). I den rumsliga kontexten inkluderas den fysiska omgivningen och den geografiska placeringen, det är alltså platsen som är central. Den institutionella kontexten är uppdelad i formell och informell, den informella inkluderar lagar och regler medan den formella inkluderar normer och värderingar. Den sociala kontexten består av relationer och kontakter, här inkluderas familj och nätverk.

Nätverk har visat sig bidra med möjligheter, trovärdighet, konkurrenskraft, stöd, information, resurser och innovation (Birley, 1985). Den här studien kommer, som tidigare angivits, att undersöka nätverkets betydelse för hur entreprenörer skapar värde genom användningen av bricolage i nya företag. Bricolage innebär att skapa något nytt genom nya kombinationer av resurser som redan finns tillgängliga för att använda på nya problem och möjligheter (Baker & Nelson, 2005).

Studien kommer även undersöka djurvälfärdens betydelse för entreprenörer som skapar värde i nya hundpassningsföretag. För att göra det kommer betydelsen av miljöaspekter undersökas eftersom de visat sig påverka hundarnas djurvälfärd och hur väl deras behov tillgodoses i situationer där hundar hålls tillsammans (Taylor & Mills, 2007). Miljön, som innehåller olika aspekter som ska tillgodose hundarnas behov, kan delas upp i fysisk, social, mental, sysselsättning, näring och fysiologisk (*ibid.*).

3. Metod

I det här kapitlet presenteras studiens forskningsdesign, hur studiens olika delar genomförts och förklaringar till de val som gjorts genom processen. Här sker även en diskussion kring den metod som valts för att visa att författaren i sina val varit medveten om vilka svagheter som metoderna har.

3.1 Forskningsdesign

Den här studien har en kvalitativ forskningsansats eftersom syftet är att få en djupare förståelse för företag och deras omgivning (Bryman & Bell, 2013). När syftet istället är att hitta generella resultat som går att koppla till hela populationer är det ofta en kvantitativ forskningsdesign som används (ibid.). När en kvantitativ forskningsdesign används sker ofta datainsamling genom enkäter med numeriska värden eller förvalda alternativ. Är det istället en kvalitativ forskningsdesign som används sker ofta insamling av data genom intervjuer för att få djupare beskrivningar av det fenomen som studeras (ibid.). Syftet med kvalitativ metod är att få en kontextuell förståelse för fenomenet och därför samlas ett fylligare material in från ett fåtal källor (ibid.).

När fenomen som entreprenörskap studeras i sin kontext utan tydligt dragna gränser mellan fenomen och kontext passar fallstudie som empirisk undersökningsmetod (Yin, 2014). Det är även en passande metod om det förväntas att kontexten kommer påverka det studerade fenomenet (ibid.). Metoden används i den här studien eftersom det är entreprenörer som startar företag som studeras, där kontexten är central (Welter, 2011). I den här studien inkluderas två fallföretag som erbjuder hundpassning för att öka förståelsen för deras entreprenöriella process i sin kontext.

Fallstudie är en forskningsstrategi som innehåller olika komponenter (Yin, 2014). De fem olika komponenterna som brukar inkluderas i en fallstudie är fråga/frågor, forskningsförslag, enhet för analys, en logik som kopplar data till studieförslaget och kriterier för hur fynden ska tolkas (ibid.). När komponenterna är strukturerade startar den första datainsamlingen och starten till att forma ett teoretiskt ramverk för fallstudien. Fallstudie som metod är i sin helhet en iterativ process och analysen görs kontinuerligt, samtidigt som data samlas in (Eisenhardt, 1989). I båda fallen som inkluderas i denna studie är det personer som på egen hand valt att starta ett eget företag som erbjuder hundpassning. I den här studien har två fallföretag valts ut för att kunna göra jämförelser mellan dessa. Det gör att den här studien till en multipel fallstudie (Yin, 2014). De här två fallen valdes ut eftersom det är den entreprenöriella processen som blir vid uppstart av hundpassningsföretag som studeras.

3.2 Teoretiskt ramverk

Det finns i huvudsak två teoretiska angreppssätt som används inom forskning (Bryman & Bell, 2013). Det första är ett deduktivt angreppssätt vilket innebär att det utgår ifrån redan existerande teorier. Genom de existerande teorierna genereras hypoteser som forskare testar i sin forskning genom empirisk prövning. Målet med ett deduktivt angreppssätt är att generera nya teorier som grundas på den teori som redan existerar. Det går även att använda ett induktivt angreppssätt, genom att använda den metoden skapas nya teorier från det empiriska materialet som samlas in (ibid.).

Om det finns begränsat med teorier inom ett område är en induktiv ansats att föredra (Bryman & Bell, 2013). Forskaren försöker då skapa ny teori och formulera generella slutsatser utifrån det fenomen som studerats i verkligheten. De resultat som genereras från det empiriska materialet jämförs med de teorier som redan existerar inom området. Den teoretiska kunskapen inom ämnet i den här studien är begränsat och därför kommer en induktiv ansats användas. När en studie utgår från empirin istället för teorin ger det utrymme för flera tolkningar av den data som samlas in. Det kan anses vara en fördel i den här typen av studie som ska leda till svar på mer omfattande frågor. En deduktiv ansats ska istället leda till svar på mer begränsade frågor som är skapade utifrån teorin (ibid.).

3.2.1 Litteraturgenomgång

Litteraturgenomgången i den här uppsatsen presenterar tidigare kunskap inom områden som är relevanta för studien. Det som framkommit från litteraturgenomgången är att tidigare forskning inom djurvälstånd inte fokuserat på situationer där djurhållning kan leda till en ökad djurvälstånd och vad det innebär för företagen (Mellor & Beausoleil, 2015). De studier som har gjorts inom ämnet fokuserar istället på hur djurhållning leder till lidande och dålig djurvälstånd när djuren inte kan tillgodose sina behov (ibid.). Litteraturgenomgången har också bidragit med en djupare förståelse för entreprenörskap för att skapa en bild av vad tidigare forskning kommit fram till som en initial bild av studiens teoretiska ramverk som innefattar koncepten kontext med fokus på nätverk och bricolage.

Syftet med litteraturgenomgången var att skapa en övergripande bild av vad forskningen kommit fram till inom områdena djurvälstånd och entreprenörskap för att kunna generera lämpliga teorier. I den här studien har en narrativ litteraturgenomgång genomförts för att samla in teorin, vilket innebär att teorier tagits fram genom att samla in empiri och sedan välja ut relevanta teorier utifrån den (Bryman & Bell, 2013). Det är ett angreppssätt som ofta används inom kvalitativa studier som har ett induktivt synsätt (ibid.). Styrkan med den här metoden är framförallt att författaren har möjlighet att använda empirin som samlas in till att hitta nya förslag på intressanta teorier som är relevanta.

Litteraturgenomgången som syftar till att ge en grund till det teoretiska ramverket för studien ska också göras för att ge en ökad förståelse för studiens aktuella ämnesområde (Bryman & Bell, 2013). Uppsatsens teoretiska ramverk har tagits fram med hjälp av nyckelord som ansetts lämpliga. Nyckelorden som främst använts i olika kombinationer för att hitta lämpliga teorier är entreprenörskap, djurvälstånd, bricolage, kontext, hundpassning, hundar, behov, nya företag, resurs och process. De har framförallt använts i databaserna Primo, Web of Science och Google Scholar.

De litterära källorna som valts ut och använts i den här uppsatsen är vetenskapliga artiklar, lagtexter, rapporter, avhandlingar och examensarbeten. Bland de olika typer av litterära källor är det främst vetenskapliga artiklar som använts för den här studien. Målet har varit att använda artiklar som är granskade av någon kunnig inom området. Det innebär att artiklarna gått igenom en så kallad peer-review granskning för att på det sättet säkerställa att de är av god kvalitet och att källorna är tillförlitliga.

3.2.2 Val av teori

Litteraturen om entreprenörskap i nya företag har visat att de som använt en större andel bricolage har varit mer innovativa (Senyard *et al.*, 2014). Kontexten är också viktigt när fenomen som entreprenörskap studeras för att förstå hur de uppstår (Welter, 2011). Samtidigt

har litteraturen inom djurvälstånd lagt störst fokus på situationer med dålig djurvälstånd och lidande men fler situationer börjar inkluderas där metoder används för på bästa sätt tillgodose djurens behov (Mellor & Beausoleil, 2015). Utifrån den här kunskapen, tillsammans med det empiriska materialet som samlats in, har koncepten bricolage och kontext valts ut för att undersöka processen i nya företag som tar hänsyn till djurvälståndsaspekter för att tillgodose djurens behov. Den sociala kontexten i form av nätverk är central för den här studien eftersom det visat sig vara viktigt vid uppstarten av nya företag (Birley, 1985). Den sociala kontexten är också central för att få tillgång till mänskliga värderingar och åsikter som konceptet djurvälstånd bygger på (Fraser, 1995).

Den litteratur och teori som varit aktuell för ämnet har sammanfattats med förhoppning att ge en tydligare bild av kunskaperna som finns inom de berörda ämnesområdena. Eftersom den här uppsatsen fokuserar på vad som påverkar entreprenörers process när de genom ett nytt företag börjar erbjuda hundpassning har djurvälstånd tillsammans med kontexten och konceptet bricolage legat till grund för analysen. Förhoppningen är att skapa förståelse för processen där entreprenörer skapar nytt värde genom hundpassning.

3.3 Insamling av empiri

Insamling av data vid kvalitativ forskning kan ske på olika sätt (Bryman & Bell, 2013). Ett vanligt sätt är att genomföra intervjuer och det finns då olika former av intervjuemetoder att välja mellan (ibid.). Den form som valts för det här arbetet är semistrukturerade intervjuer som beskrivs utförligare under rubriken datainsamling.

3.3.1 Val av intervjuföretag

För att hitta nya företag som erbjuder hundpassning har sociala medier använts där det kan finnas information om lämpliga företag. De två företagen i den här studien hade information på sociala medier men också egna hemsidor med ytterligare beskrivningar av tjänsterna som de erbjuder. För att hitta företag som passar för den här studien har därför en sökning gjorts på sociala medier som Facebook men även genom Google för att undersöka om de har sina egna hemsidor.

Uppsatsens undersökningsområde är Dalarna där två fallföretag valts ut på grund av deras geografiska placering utanför staden för att undersöka betydelsen av den kontexten. Syftet är att få en djup bild av hur situationen ser ut för hundpassningsföretag i Dalarna som inte är placerade inne i en stad. Det kan vara svårt att hitta fall som är lämpliga för kvalitativa studier vilket gör att de fall som används inte alltid kan anses som representativa för större populationer vilket gäller speciellt om respondenterna i studien inte är slumpmässigt utvalda (Bryman & Bell, 2013). I den här studien har valet av deltagare gjorts genom ett tillfällighetsurval.

Ett tillfällighetsurval innebär att respondenterna valts ut av forskaren utifrån vilka som finns tillgängliga vid det tillfället som studien genomförs i kombination med respondenternas egen vilja och möjlighet att delta (Bryman & Bell, 2013). Den risk som finns med att använda den här typen av urval är att den data som samlas in får en lägre kvalitet och en representativ bild som riskerar att vara missvisande för populationen. (Marshall, 1996). Det har inte skett någon selektion i den här studien. De intervjuobjekt som författaren hittat som ansetts lämpliga för studien har tillfrågats och de som haft positiv inställning till deltagande har sedan intervjuats. Det har gjort att författaren haft stor påverkan på urvalsprocessen, vilket även påverkar i vilken utsträckning studien kan generaliseras för en större population. Det finns ett argument som

kallar fallstudier för ”svart svan”, finns det en svart svan går det att generalisera och säga att svarta svanar existerar (Flyvbjerg, 2006). Det innebär att fenomen som finns i en fallstudie kan generaliseras till att fenomenet existerar.

För en kvalitativ studie som det här är anses inte representativiteten vara lika viktigt eftersom målet är att skapa djupare förståelse och generaliseringar som är kopplade till de specifika fallen (Bryman & Bell, 2013). I en kvalitativ studie som den här är målet att skapa en tydlig bild av respondenternas olika förutsättningar och åsikter så att resultatet och analysen baseras på en bild som stämmer överens med verkligheten (Trost, 2010). Det är också viktigt att skapa tydliga bilder av de olika respondenterna för att undersöka eventuella likheter och även jämföra om och hur de skiljer sig från varandra. Företagen som använts i den här studien uppfyller de krav som definierats i avgränsningarna i avsnitt 1.4. De intervjuade har även fått göra en respondentvalidering för att säkerställa att beskrivningarna av företagen stämmer överens med verkligheten.

3.3.2 Datainsamling

Majoriteten av den data som samlats in har gjorts genom personliga intervjuer med företagens ägare. Studien innehåller två fallföretag för att göra det möjligt att jämföra dessa vilket kan ge en ytterligare ”nivå” i analysen. Den semistrukturerade intervjutekniken ger en öppen ingång för respondenten att svara och möjlighet till diskussion som bygger på det svar respondenten ger (Bryman & Bell, 2013). Intervjuguiden som finns i bilaga 1 består av en lista med öppna frågor som på det sättet ger frihet till den intervjuade personen att ta upp det som han eller hon tycker är mest intressant. Den här metoden ger också möjlighet att under intervjun byta ordning på frågorna om det leder till en mer sammanhängande intervju. Det är bra att ha en fri struktur under intervjun eftersom det är en fallstudie där syftet är att få en ökad förståelse för fenomenet i sin kontext.

Den intervjuguide som använts för att styra samtalet har baserats på de kunskaper som kommit fram genom litteraturgenomgången i kombination med ytterligare aspekter som ansågs vara väsentliga baserat på studiens problem och syfte. Intervjuguiden genomarbetades noga och bearbetades flertalet gånger innan den slutliga versionen användes i intervjuerna. De två intervjuerna som genomförts hölls hemma hos respondenterna. Inför intervjun fick de själva välja var och när intervjun skulle genomföras för att minska risken för att det skulle påverka resultatet från intervjun. Det skulle också göra att respondenterna kände sig så trygga och avslappnade som möjligt.

Intervjuerna spelades in för att inte missa viktiga detaljer i respondenternas svar. Det gör det även lättare att gå tillbaka och se vad respondenten har svarat om det uppstår några oklarheter. Om intervjuerna spelas in och transkriberas minskar risken för att forskaren gör sin egen tolkning som påverkar det empiriska materialet vilket på det sättet också ökar materialets kvalitet (Bryman & Bell, 2013). De intervjuade erbjöds att göra en respondentvalidering av det transkriberade materialet för att på det sättet öka trovärdigheten i den empiri som används i studien.

När litteraturen inom ett område inte är speciellt utvecklad är det svårt att på förhand veta vilka aspekter som är relevanta att behandla och då är semistrukturerade intervjuer en passande metod eftersom det är öppna teman (Bryman & Bell, 2013). Det ger respondenterna möjlighet att beakta och belysa de aspekter som de själva anser viktiga och som kanske inte behandlas i den existerande litteraturen. Målet med den här intervjumetoden är att samla fyllig och detaljrik

information som behandlar de aspekter som är viktiga för respondenten och inte de aspekter som forskaren anser väsentliga.

Utöver de semistrukturerade intervjuerna har ytterligare information hämtas från företags hemsidor där observationer har gjorts genom dokumentanalyser. En hemsida är ett virtuellt dokument som här använts för att skapa en bild av de företag som använts i studien. På det sättet är det möjligt att redogöra en aktuell bild av företagets bakgrundsinformation (Bryman & Bell, 2013). Företagets hemsida studerades för att bilda en initial uppfattning om företaget och utifrån det avgöra vilka fall som var relevanta för den här studien. De användes också för att beskriva den aktuella bilden av företaget i studien tillsammans med det material som samlats in genom intervjuer.

3.4 Databehandling

Data har i den här uppsatsen analyserats med ett angreppssätt baserat på grundad teori vilket innebär att insamlad data används för att generera de teorier och koncept som är lämpliga för studien (Bryman & Bell, 2013). Det innebär att forskning som tas fram genom den här metoden är baserad på det empiriska materialet och inte tidigare teorier (ibid.). Grundad teori är den vanligaste analysmetoden för data som samlas in genom kvalitativa studier (ibid.). Det är en iterativ process där relevant teori samlas in under tiden som empiri samlas in och på det sättet fungerar empirin som ett stöd för insamlingen av relevanta teorier. Indikationer från teorin har kontinuerligt jämförts med insamlade data för den här studien. Det innebär att teorin som tagits fram utifrån den empiri som samlats in också använts för att analysera empirin.

När grundad teori används sker kodning genom att data bryts ned och kategoriseras (Bryman & Bell, 2013). Kodning av empiri gör det möjligt för kontinuerliga jämförelser för att på det sättet skapa ett samband mellan teori och empiri. Det har lett till att teori formats utifrån specifika empiriska situationer vilket var passande i den här studien som fokuserat på två specifika fall. Teoribildningen från den här studien är baserad på det empiriska materialet vilket stämmer överens med hur grundad teori fungerar som metod (ibid.).

3.5 Trovärdighet och äkthet

Kvalitativa forskningsmetoder har ifrågasatts av kvantitativa forskare eftersom de i sin forskning använder koncepten validitet och reliabilitet när de argumentera för trovärdighet och äkthet för sin metod (Shenton, 2004). De koncepten går inte att överföra direkt på kvalitativ forskning (ibid.). Det är därför viktigt att argumentera för äkthet och trovärdighet i med hjälp av andra kriterier. Trovärdighet för kvalitativ forskning kan argumenteras för med hjälp av kriterierna tillförlitlighet, överförbarhet, pålitlighet och konfirmering (Bryman & Bell, 2013). Det är begrepp som ska motsvara koncepten validitet och reliabilitet som används i kvantitativ forskning. Trovärdighet och äkthet ska förklara hur väl syftet och slutsatser i uppsatsen är relaterade till varandra. De ska även förklara sannolikheten för att en upprepade studie ska resultera i ett liknande utfall.

Tillförlitlighet är den kvalitativa motsvarigheten till intern validitet som kvantitativa forskare använder för att se om de faktiskt mäter det som ska mätas (Bryman & Bell, 2013). I kvalitativa studier innebär det att den bild forskaren har av det som studeras ska stämma överens med verkligheten. För att undersöka tillförlitligheten är det viktigt att de respondenter som intervjuas erbjuds att göra en respondentvalidering. I den här studien blev respondenterna tillfrågade vid intervjutillfället om de ville få en sammanfattning av intervjun via e-post för att se om det

uppstått några missförstånd, de fick sedan den fullständiga transkriberingen skickad till sig. De fick då möjlighet att kommentera och bekräfta om tolkningar av deras åsikter framställt på rätt sätt som stämmer överens med deras bild av verkligheten.

Överförbarhet är den kvalitativa motsvarigheten till extern validitet i kvantitativa studier där syftet är att se om upptäckter i en studie även kan användas på andra situationer (Shenton, 2004). Kvantitativa forskare vill visa att deras arbete kan generaliseras och användas på hela populationer. Kvalitativ forskning, som det här är, fokuserar ofta på specifika eller ett litet antal individer och miljöer i specifika fall och det gör det omöjligt att försäkra att fynd från en studie kan överföras på en hela population (ibid.). Det är viktigt att reflektera över överförbarhet och ett sätt att göra jämförelser möjliga för den här typen av studie är genom att samla in rikligt med bakgrundsinformation och utförliga beskrivningar av de specifika fallen som använts i studien (Bryman & Bell, 2013).

Pålitlighet är den kvalitativa motsvarigheten till reliabilitet som kvantitativa forskare testat för att visa att deras forskning kan göras om för att kunna testa resultatet (Shenton, 2004). Kvalitativ forskning påstås ofta vara bunden till specifika situationer och specifika tidpunkter. Det är därför viktigt att ta hänsyn till detta genom att göra detaljerade beskrivningar över hur hela studiens process går till (ibid.). I den här studien sker den beskrivningen här i metodkapitlet. På det sättet blir det lättare för framtida forskning att göra om samma studie även om de inte nödvändigtvis kommer fram till samma resultat.

Konfirmering är motsvarigheten till objektivitet som i kvantitativ forskning betyder att instrument som inte är beroende av mänsklig delaktighet och kompetens bör användas i en studie (Shenton, 2004). Inte ens kvantitativ forskning är totalt objektiv eftersom delar av designen i studierna alltid är gjorda av människor. Kvalitativa forskare använder oftast inte instrument som inte är beroende av människor och det är viktigt att fynd är resultat som kommer från erfarenheter och idéer som upplevts av personer som studerats, inte från kännetecken och preferenser hos forskaren. Det är därför viktigt att reflektera över det genom hela den här studien och i möjligaste mån genomföra konfirmering av resultatet. För att säkerställa att resultatet är rimligt och inte påverkats av forskarens personliga värderingar granskas uppsatsens resultat av studentkollegor.

När äkthet undersöks innebär det att studien ska ge en rättvis bild och autenticitet (Bryman & Bell, 2013). Med en rättvis bild innebär att studien förmedlar respondenternas åsikter och deras förutsättningar på ett sätt som stämmer överens med verkligheten. För att förmedla en rättvis bild har därför en respondentvalidering genomförts så att eventuella missförstånd kunde korrigeras av de som intervjuats vid behov. Respondenterna har även fått ett utkast av studien för att de ska kunna säkerställa att beskrivningen av deras företag ger en korrekt bild av den verklighet som studerats.

Autenticitet som också säkerställer äkthet i studien innebär att den bild av sig själv och sina åsikter som respondenterna förmedlar är korrekt och genuin (Bryman & Bell, 2013). I den här studien finns det en risk att den uppstartsprocess som entreprenörerna beskriver är konstruerad i efterhand vilket är svårt att kontrollera. Upplevelsen vid de genomförda intervjuerna var att personerna svarade ärligt och verklighetstroget på frågorna. Det kändes även som att de inte utelämnade något i deras svar men det är svårt att helt säkerställa att upplevelsen ger en korrekt bild.

3.6 Etiska aspekter

När en kvalitativ studie genomförs sker det etiska överväganden kontinuerligt genom alla faser (Bryman & Bell, 2013). Det beror på att den här typen av forskning är baserad på individers egna erfarenheter och åsikter (ibid.). Etiska aspekter som integritet, frivillighet, konfidentialitet och anonymitet är därför viktiga att behandla. Det är samtyckeskravet, informationskravet, konfidentialitetskravet, nyttjandekravet och kravet att inte ge falska förespeglningar som har skapats för att ta hänsyn till dessa aspekter (ibid.). För att uppfylla kraven ska respondenten informeras om syftet med studien, att det är frivilligt att delta och att de har rätt att avbryta intervjun när som helst.

Respondenterna i studien har rätt att vara anonyma om de önskar och de ska förstå exakt vad det innebär om de väljer att ställa upp utan att vara anonyma (Bryman & Bell, 2013). Det är även viktigt att vara tydlig med vad data som samlats in från respondenterna kommer att användas till. Personerna i studien fick innan intervjun information om vad studien skulle användas till och båda valde att ställa upp utan att vara anonyma. Innan intervjun startar fick personerna även godkänna att intervjun spelades in och information om vad författaren skulle använda inspelningen till.

Sättet intervjufrågorna i den semistrukturerade intervjun ställs på är en ytterligare etisk aspekt att ta hänsyn till. Det är viktigt att intervjufrågorna inte vinklas av den som håller intervjun för att på detta sätt få ett för forskaren "önskvärt resultat". För att uppnå det är det viktigt att frågorna utformas på ett sätt som ger respondenten möjlighet att svara utifrån sina egna erfarenheter och åsikter. Det ska därför inte upplevas som att ett visst svar är önskvärt, då intervjun strävar efter att få en korrekt bild av verkligheten (Bryman & Bell, 2013).

3.7 Metodkritik

Det finns missförstånd som ofta tas upp i diskussioner om kvalitet när fallstudie används som metod inom forskning (Flyvbjerg, 2006). En del påstår till exempel att teoretisk kunskap borde betraktas som mer värdefull än praktisk kunskap men olika kunskap leder till olika typer av upptäckter (ibid.). Kontextbaserad kunskap kan vara ett mer värdefullt bidrag inom vissa forskningsområden än vad förutsägande och allmänna teorier är (ibid.). Om det finns få studier inom ett forskningsfält kan praktisk kunskap ge indikationer på hur forskningen inom fältet kan utvecklas (ibid.).

I kvalitativa studier kan generalisering ske över den grupp som studerats men går inte att direkt applicera på alla grupper då resultatet påverkas av de specifika fall som intervjuats och deras miljö (Bryman & Bell, 2013). Det påstås därför att det är omöjligt att generalisera från enskilda fall vilket också gör det omöjligt att bidra till forskningen genom fallstudier (Flyvbjerg, 2006). Det är inte helt sant eftersom det oftast är möjligt att göra någon form av generalisering som argumentet för "svarta svanen", se avsnitt 3.3. Finns det en svart svan så går det att generalisera till att svarta svanar existerar och på det sättet kan fallstudier vara centrala för att kunna göra forskningsframsteg (ibid.). Bidrag i form av generalisering kan ibland överskattas samtidigt som fallstudier som bidrar med verklighetsexempel istället underskattas när det handlar om vetenskaplig utveckling (ibid.).

En del påstår även att fallstudier enbart går att använda, eller är mera användbara, när en studie syftar till att generera hypoteser (Flyvbjerg, 2006). När hypoteser testas och teorier bildas borde istället andra metoder användas. Fallstudier kan användas för att endast testa teorier eller skapa

nya teorier, men metoden är inte begränsad till att endast göra det eftersom det också kan generera nya hypoteser (ibid.).

Kvalitativa metoder innebär ofta att forskaren tolkar resultat som ofta är i form av texter med intervjusvar vilket kan göra att den blir svårare att upprepa än studier som baseras på enkäter som ofta innehåller direkta frågor med svarsalternativ (Bryman & Bell, 2013). En del påstår till exempel att fallstudier har en verifieringspåverkan vilket innebär att studien inte kan testas genom att upprepas på exakt samma sätt av någon annan (Flyvbjerg, 2006). Erfarenheter från studier har däremot visat indikationer på att förfalskningar från forskares förutfattade idéer påverkar mer än möjligheten att göra verifieringar av studien (ibid.). Fallstudier leder på det sättet inte till större påverkan än andra metoder men det är viktigt att en medvetenhet finns kring forskarens eventuella inblandning i resultatet (ibid.).

Många tror att det är svårt att summera i specifika fallstudier där intervjumaterialet ofta är i form av en berättelse från personer som intervjuats (Flyvbjerg, 2006). Det är korrekt att säga att summering ofta är svår men det gäller då summeringen av processen och inte resultatet som kommer från fallstudien (ibid.). Problem när det kommer till en summering av fallstudier beror oftast på verkligheten som studeras och inte på fallstudien som metod (ibid.). Det är oftast inte önskvärt att summera och generalisera fallstudier eftersom de borde läsas som narrativ i sin helhet.

De semistrukturerade intervjuerna med öppna frågor har använts för att minska risken för att de som intervjuas ska påverkas av forskaren. Det finns alltid risk för att svaren kan påverkas av andra orsaker. Det finns alltid risk för att data i kvalitativa studier påverkas av intervjuarens egen tolkning av svaren från intervjun (Bryman & Bell, 2013). Därför har personerna som intervjuats fått möjlighet att lämna kommentarer efter att intervjuerna transkriberats om det är något som inte stämmer överens med deras bild verkligheten.

4 Resultat

I kapitel fyra presenteras först intervjuföretagen för att ge läsaren en bild av deras förutsättningar. Därefter presenteras resultatet där det empiriska materialet som samlats in genom intervjuer analyseras med studiens teoretiska ramverk. Efter företagspresentationerna har kapitlet delats in i *företagens kontext, företagens nätverk och bricolage* samt *djurvälfärdens betydelse i företag* där teorierna som presenteras i avsnitt 2.5 utgör utgångspunkten för analys.

4.1 Presentation av intervjuföretagen

Den här studien består av två företag där ägarna av de båda företagen intervjuats. Det ena företaget är Yttergårds Hunddagis & Pensionat – YHP, det är en enskild firma som drivs av Lina Yttergård. Det andra företaget är SittFint – SF, det är också en enskild firma som drivs av Elin Jokela Larsson.

4.1.1 YHP – Yttergårds Hunddagis & Pensionat

Yttergårds hunddagis & pensionat är ett relativt nystartat företag som registrerades 2016 och är beläget i byn Svärdsjö som ligger 2,7 mil från Falun. Företaget erbjuder både tjänster i form av hunddagis där hundarna kommer regelbundet när ägarna jobbar men också hundpensionat för hundägare som behöver hjälp med tillfällig hundpassning (Yttergårds, 2018). Lina som bedriver verksamheten har i nuläget hand om två egna hundar, hon har en treårig djurutbildning från gymnasiet med hundinriktning och stor erfarenhet av hundpassning och hunddagis.

Lina har alltid haft hundar runt omkring sig även om hon inte alltid har haft egen hund då det har funnits allergi inom familjen (pers. med., Yttergård, 2018). De hundar hon haft kontakt med har till exempel varit genom grannar och släktingar. Genom att passa deras hundar har hon fått erfarenhet av olika raser och individer. Djur har alltid varit ett stort intresse och hon tog över sin första egna hund efter studenten. Innan det har hon inte haft någon egen hund som hon kunnat träna. Innan hon startade den egna verksamheten hjälpte hon till extra på olika företag som erbjuder hundpassning.

Det var egentligen inte meningen att Lina skulle starta ett eget företag (pers. med., Yttergård, 2018). Hon ville egentligen jobba som anställd på ett redan startat hunddagis och/eller hundpensionat ”men det är svårt att få jobb på sådana ställen” säger Lina. Det gjorde att Lina valde att istället starta upp sin egen verksamhet. Lina fick lite hjälp av arbetsförmedlingen vid uppstart, de trodde inte möjligheten för företaget var ett problem men det var svårt att få tag på en lokal. Tanken var att hålla till inne i Falun men det gick inte att hitta en passande lokal så tillslut blev det hemma ändå.

Det verksamheten erbjuder är hundpassning i en lugn och trygg miljö för hundarna och som anpassas mycket efter de individer som kommer in så att det ska passa för de allra flesta (pers. med., Yttergård, 2018). Olika hundar som kommer och går i verksamheten dygnet runt eftersom det både är hunddagis och hundpensionat. På dagiset är det ofta samma hundar men i pensionatet varierar det mycket mer.

4.1.2 SF – SittFint

SittFint är ett relativt nystartat företag som registrerades 2016 och är beläget i Spraxkya som ligger cirka 1 mil från Borlänge. Företaget erbjuder i dagsläget hundpassning i form av

hundpensionat (SittFint, 2018). Tidigare erbjöds även hunddagis men det är inget som företaget erbjuder i dagsläget. Elin som startat och driver verksamheten har själv tre hundar, hon har gått en treårig djurutbildning på gymnasiet med inriktning hundförare, hon har även gått en utbildning för att bli valp- och allmänlydnadsinstruktör. Elin har alltid haft egna hundar och har utöver det även erfarenhet av hundpassning och hunddagis.

Elin valde att starta eget företag för att hon gillar hundar och alltid har drömt om att jobba med hundar (pers. med., Jokela Larsson, 2018). En ytterligare orsak var att hon inte fastnade för något hunddagis som hon jobbade på, då deras miljö var stressig och lite för dålig, vilket gjorde att hundarna inte mårde bra. Elin hade även med sig sina egna hundar när hon jobbade på olika hunddagis och hennes hundar blev också stressade av miljön så hon bestämde sig därför för att starta något eget.

Hon beskriver sin verksamhet som väldigt liten med en hemmamiljö vilket varit ett medvetet val eftersom hon har själv inte trivdes i de större företagen med boxar som det var där hon tidigare arbetat (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Elin bodde tidigare mellan Falun och Borlänge där hon erbjöd både hunddagis och hundpensionat. Nu har hon flyttat och nu är det endast pensionatet som fortfarande är igång. För henne är viktigt att verksamheten alltid är hemma i bostaden.

4.2 Företagens kontext

Här presenteras och analyseras empirin utifrån konceptet kontext som delas upp i rumslig kontext, institutionell kontext och social kontext för att se vilken betydelse de har haft när företagen startades.

4.2.1 Rumslig kontext

I YHP sker det hela tiden anpassningar efter hundar och deras ägare (pers. med., Yttergård, 2018). Hundägarna kan behöva tid på sig att lämna hundarna eftersom verksamheten ligger långt ut på landet. På det här sättet påverkas företaget av sin rumsliga kontext eftersom anpassning sker på grund av företagets geografiska placering (Welter, 2011). De får därför lämna hundarna den tid som passar ägarna bäst så den första hunden på hunddagiset kommer kvart i sex på morgonen (pers. med., Yttergård, 2018). Hade företaget i fråga varit placerat i staden hade det varit närmre för de som jobbar i stan och då hade de inte behövt lämna lika tidigt. ”Det gör att det blir långa dagar men då underlättar det att verksamheten är hemma” (ibid.).

Tanken med YHP var att främst ha dagis och sen några pensionatshundar, kanske tre stycken för att få lediga helger ibland men det är svårt att få ledigt när verksamheten är i ett så tidigt stadium (pers. med., Yttergård, 2018). Den geografiska placeringen har varit en utmaning för hunddagiset medan pensionatet inte påverkats lika mycket. Den rumsliga kontexten har alltså påverkat entreprenören i utvecklingen av verksamheten (Welter, 2011). För YHP har det varit svårare att få dagishundar än pensionatshundar (pers. med., Yttergård, 2018). När hundägarna som bor närmare Falun måste åka och lämna långt ut på landet varje dag blir det en utmaning för många att göra det. Hundägare som är bosatta ute på landet löser ofta hundpassning på andra sätt: genom till exempel grannar som är hemma på dagarna som då kan släppa ut hunden. När det gäller pensionat spelar företagets placering inte lika stor roll eftersom de då lämnar och hämtar en gång. Det märks väldigt tydlig skillnad säger Lina, hon har till och med haft kunder

som kommit hela vägen från Göteborg. Det finns flera som kommer väldigt långt ifrån och flera av dem återkommer.

När det gäller SF är det flera hundägare som tyckt att det varit bra att det varit hemma hos Elin när det inte har funnits mycket annat att välja på (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Att verksamheten varit placerad mellan Falun och Borlänge var inte ett problem, hundägare verkade inte bry sig om att de behövde åka för att lämna sina hundar. Det innebär att den rumsliga kontexten inte påverkat hunddagiset på samma sätt i SF. Det har istället gett en möjlighet som entreprenören utvecklat sin idé utifrån (Welter, 2011). Hade företaget legat mer centralt hade promenaderna skett i staden där det inte fanns samma tillgång till skogsmiljö vilket många bara tyckte var positivt (pers. med., Jokela Larsson, 2018).

4.2.2 Institutionell kontext

Regler har påverkat YHP eftersom de till exempel berör hur lokaler ska se ut vilket gör det varit svårt att få tag på lokaler som passar (pers. med., Yttergård, 2018). Den här typen av regler som tagits fram för dessa verksamheter är exempel på formella institutioner som tagits fram genom politiskt beslut (Welter, 2011). De lokaler som fanns tillgängliga passade inte på grund av de krav som finns om lokalens storlek och utformning men även krav på luften (pers. med., Yttergård, 2018). Det finns mer regler för ett hunddagis än det finns för en skola (ibid.).

Det finns även regler rörande hur många hundar en person får ta hand om i en verksamhet som denna och det är maximalt tolv hundar per anställd (pers. med., Yttergård, 2018). Det är också ett exempel på formella institutioner som är politiskt relaterade (Welter, 2011). Här är det kommunerna som får tolka lagtexten och sätta regler. Det innebär att det kan vara olika regler på olika platser i landet. ”Det är lite konstigt att det kan variera och det skulle behöva kollas över” (pers. med., Yttergård, 2018). Att ha tolv hundar för en person är inte så mycket, det går att ta ut själv, eller också att ta ut delar av gruppen i omgångar. Antalet hundar som en person får ha påverkar hur mycket pengar som går att tjäna i verksamheten. Det försvårar en hel del för det krävs anställda om företaget ska ta emot fler än tolv hundar. För vissa delar av verksamheten är det mer öppna och tolkningsbara regler men det finns också tydligare anvisningar på andra ställen, till exempel måtten av storleken på utrymmen, säger Lina.

När Elin bildade SF upplevde hon också att det var mycket att ta hänsyn till när det gäller regler för verksamheten. När den här typen av verksamhet drivs i hemmet är det lättare för det egna boendet går inte under samma regler som gäller när en lokal byggs för ändamålet (pers. med., Jokela Larsson, 2018). I lokaler som byggs av företag med syftet att förvara hundar där får det till exempel inte finnas eluttag vid golven men det gäller inte om företaget bedrivs i hemmet (ibid.). Huset som Elin använder i verksamheten har genomgått en kontroll men det var betydligt enklare att klara än om det hade varit en lokal där det till exempel krävs rätt mått på boxar. ”Reglerna är luddiga och det är ingen som kommer och godkänner förrän lokalen är helt klar” (ibid.). Det innebär att lokalen måste hyras/köpas och sedan utformas. Blir lokalen sedan inte godkänd går den inte att använda så det innebär en stor risk. I Elins fall har hon också en bil som är inredd med burar. Den omfattas också av regler som kommer från den institutionella kontexten (Welter, 2011). Den måste också bli godkänd innan den kan användas i verksamheten och för henne var det svårare att få igenom den än huset (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Då det gäller bilar finns det många regler som berör ventilation och säkerhet, ”där är reglerna också är luddiga” (ibid.).

Det finns utifrån det här formella institutioner som är politiskt relaterade som påverkar verksamheten men det är även formella institutioner som är ekonomisk relaterade (Welter,

2011). ”Vid uppstart är det viktigt att ha koll på olika siffror” (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Det gäller till exempel vad företaget tjänar och vad de tänker ta betalt, vilket Elin tyckte var svårt att bestämma. Hon har kunnat ta mer betalt än andra. När hon bestämde sig för att lägga ner hunddagiset var de många som sa att hon kunde höja priserna för de var villiga att betala mer för den miljön hon erbjöd.

Att höja priserna ger inte så stor effekt eftersom en del av det som företagen tjänar alltid ska betalas i skatt (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Om en del av prishöjningen ska betalas i skatt blir det inte så mycket kvar till företaget. Det här exempel på formella institutioner i form av ekonomiska regleringar som begränsar möjligheten för entreprenören (Welter, 2011). En möjlighet för att Elin skulle få in mer pengar hade varit att ta tolv hundar först sen lämna dem för att ta tolv andra hundar men det skulle bli stressigt för både henne och hundarna (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Varje hund skulle också få mindre av det som verksamheten erbjuder därför var det inget alternativ. Elin ville utforma verksamheten på sitt sätt och när det inte gick valde hon istället att lägga ned hunddagiset. ”Ett sätt är kanske att betala lite mindre skatt vid uppstart så att fler kan komma igång eftersom det finns kunder” (ibid.). Hon hoppas att fler startar den här typen av hunddagis så att det kan bli någon förändring.

I framtiden vill Elin i SF starta upp hunddagis igen och kanske samtidigt kombinera det med ett annat jobb (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Hon har kombinerat hundpassning med att till exempel vara hundinstruktör men det handlar då om mindre pengar och det var inte tillräckligt. För att utveckla verksamheten hade hon behövt anställa, vilket Elin hade uppskattat för det kan vara ganska ensamt, men det kräver en till lön. Det måste då vara någon hon kan lita på för händer det något är Elin ansvarig. Det är också begränsningar som beror på den institutionella kontexten som bestämmer vem som är ansvarig (Welter, 2011). När bilen användes hade hon nycklar hem till alla och de skulle vara svårt att lämna till någon annan som kan tappa bort dem eller krocka, vilket Elin då skulle få ta ansvar för (pers. med., Jokela Larsson, 2018). ”Det är därför lättare att bara behöva utgå ifrån sig själv” (ibid.).

Den institutionella kontexten består också av informella institutioner som bidrar med regler från samhället i form av normer och värderingar (Welter *et al.*, 2014). Det är många som ser hunden som en familjemedlem som inte ska behöva vara ensam och det ger en efterfrågan på hundpassning (pers. med., Yttergård, 2018). Det är en bild som förändrats över tid vilket har gett möjligheter till sådan här verksamheter att startas. Lina tror också att det är en trend, allting går i trender och just nu är hunddagis en trend. Det är också medvetenheten om djurvälstånd som skapat en möjlighet för den här typen av verksamhet, säger hon. Elin i SF tror att efterfrågan på hunddagis beror på att det är många som har hund (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Det har blivit mer populärt och fler börjar inse att hundarna inte kan vara ensamma lika mycket som de var förr, hon tror också att den bilden förändrats över tid. Sen vill väl många ha hund och det ökar möjligheten för den här typen av verksamheter att startas upp, avslutar hon.

En del värderingar och normer kan också begränsa möjligheter för entreprenörer (Welter, 2011). En del åsikter i samhället om djurvälstånd har i vissa fall gått åt det mer extrema hållet där det enligt vissa nästan inte går att göra någonting utan att hunden mår dåligt (pers. med., Yttergård, 2018). ”En del tycker att hundar inte kan vara ensamma, det är inte heller okej att ta i hunden och det går inte att säga nej till hunden för då är det synd om den” (ibid.). Folks åsikter om hur hundar ska behandlas påverkar verksamheten. Lina tycker det är viktigt att ägaren känner sig trygg med att lämna hunden och att de hittar något som de själva tror på.

4.2.3 Social kontext

Kontakter och personer i Linas omgivning har varit viktiga vid uppstarten av företaget (pers. med., Yttergård, 2018). Den sociala kontexten kan användas som en resurs av entreprenören genom att tillföra information och kunskap (Welter, 2011). Lina har fått hjälp av andra hunddagens som ställt upp och svarat på frågor (pers. med., Yttergård, 2018). Det är även en bekant som hjälpt till med pappersarbetet och som alltid svarat på frågor som berör detta. ”Vid uppstart är det mycket att hålla koll på, det är svårt att veta och kunna allt från början speciellt när det finns mycket otydligt skrivet i lagar på jordbruksverket” (ibid.). Det är också svårt att få tag på nödvändig information, då har personer i omgivningen varit en bra hjälp.

Aktörers nätverk består ofta av vänner, bekanta och affärsrelationer (Welter, 2011). De flesta kontakterna har Lina skapat via arbetet, skolan, stallet och alla vänner (pers. med., Yttergård, 2018). Lina är inte engagerad i någon förening eftersom det ofta är för att träna med egen hund vilket hon inte haft tidigare och dessutom har det varit fullt upp med verksamheten så det har inte varit aktuellt och därför inte heller något som bidragit med kontakter, säger hon. Det är hennes existerande kontaktnät som har använts som stöd och ingenting speciellt har gjorts för att utveckla det. En del personer har själv kommit och erbjudit hjälp även fast de bara känner Lina lite grann. De har ofta erbjudit hjälp för de tycker det varit roligt att hon satsat. Den som hjälpt till med pappersarbete har ett eget företag men har hjälpt till utan att ta betalt för detta, samtidigt blir det ofta tjänster och gentjänster.

Personer i omgivningen har även varit viktiga för SF (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Till en början sker en iterativ process för att få information, råd, uppmuntra och resurser (Birley, 1985). Vid uppstart kom det inte in så mycket pengar så då hjälpte Elins familj henne (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Elins pappa har eget företag så han gav råd och information om hur ett företag drivs. Det har även funnits mycket kontakt och diskussion med ett liknande hunddagens som startades lite innan Elin startade. Den här kontakten har bidragit med tips och råd men det har även varit bra att diskutera andra saker som till exempel prissättning eftersom verksamheterna var så lika och det har varit mycket till hjälp.

De flesta av Elins kontakter har kommit genom instruktörsutbildningarna (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Utbildningen i Rättvik gav inte så många kontakter, i efterhand tror hon att en annan hundutbildning på en högre nivå hade varit ett bättre alternativ för henne som redan innan var hundintresserad. Hon har i efterhand varit tillbaka på gymnasiet och hållit lite lektioner för elever som går samma utbildning som hon gick. För att starta ett hunddagens tror Elin att det är bra att gå hunddagensutbildning för att på det sättet få en kunskapsgrund att stå på. Vid uppstart av ett företag är det viktigt att skapa kontakter (Birley, 1985). Elin tog själv kontakt med det hunddagens som liknade hennes eget men annars har hon inte behövt göra så mycket för att få kontakter, vilket även stämmer in på det Lina berättar om. Det är även i Linas fall många som har kommit och erbjudit hjälp för att de varit intresserade av verksamheten. En del hade idéer, hund eller något annat som de ville diskutera (pers. med., Yttergård, 2018).

Det var många kunder från de hunddagens där Elin i SF tidigare arbetat som var intresserade av hennes verksamhet och sedan spred information om den så det blev snabbt fullt (pers. med., Jokela Larsson, 2018). När det kom så mycket kunder gjorde det att Elin själv undvek att sprida information om verksamheten. ”Det är såklart kul när personer säger bra saker om mig och verksamheten men också jobbigt att behöva säga nej så på slutet ville jag helst inte nå ut någonstans” (ibid.).

För att sammanfatta det empiriska materialet som analyserats utifrån konceptet kontext presenteras resultatet i tabell 3. Kontexten delas upp i rumslig, institutionell och social. Utifrån dessa ges sedan exempel på vad det empiriska materialet visar från de två fallen. Det finns en del likheter, båda företagen upplever att det finns otydliga regler som berör verksamheten. De upplever också att de finns olika åsikter om hur hundar ska behandlas. Båda entreprenörerna har fått stöd och information från andra hunddagens, bekanta och andra kontakter. En skillnad är att företagets placeringar haft olika betydelser. För Linas företag YHP har det varit svårt att få kunder till sitt hunddagis. Elin i SF har istället endast upplevt att kunder varit positiva till företagets placeringar eftersom hundarna där få gå promenader i skogsmiljö. Fler reflektioner och jämförelser sker i kapitel 5.

Tabell 3. Sammanfattning av kontextens betydelse för företagen.

	YHP	SF
Rumslig kontext	<ul style="list-style-type: none"> Långt att åka → svårare med hunddagis än hundpensionat. 	<ul style="list-style-type: none"> Utanför staden → tillgång till skogsmiljö.
Institutionell kontext	<ul style="list-style-type: none"> Otydliga regler. Utformning av lokal. Antal hundar per anställd. Företagsekonomi. Hundägares syn på hunden. 	<ul style="list-style-type: none"> Otydliga regler. Utformning av lokal och bil. Antal hundar per anställd. Företagsekonomi. Hundägares syn på hunden.
Social kontext	<ul style="list-style-type: none"> Andra hunddagens. Bekanta med kunskap om pappersarbetet. Kontakter från arbete, skola, vänner och andra bekanta. 	<ul style="list-style-type: none"> Andra hunddagens. Familj med kunskap om eget företagande. Kontakter från utbildningar, tidigare arbete och andra bekanta.

4.3 Företagens nätverk och bricolage

Här presenteras och analyseras empirin utifrån konceptet nätverk och dess betydelse för användning av konceptet bricolage i företag.

4.3.1 Nätverkets innehåll, styrning och struktur

Nätverket innehåller relationer mellan aktörer som ger aktörer tillgång till andra aktörers resurser (Hoang & Antoncic, 2003). Ett företag påverkas av sitt nätverk i alla stadier eftersom aktörer får gemensam nytta av att förlita sig på varandra. Nätverket bidrar med information och råd aktörer kan använda. De flesta kontakterna har Lina skapat via arbetet, skolan, stallet och alla vänner (pers. med., Yttergård, 2018). I YHP har relationer till andra liknande aktörer som hunddagens hjälpt till mycket vid uppstart. Samma gäller för relationer med aktörer som har kunskap om pappersarbete och som kunnat bidra med hjälp och information om vad som krävs för att starta ett företag. I SF har relationerna på samma sätt bidragit genom information och råd, Elin har även använt sina relationer för att diskutera utformningen av sin verksamhet (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Båda företagen har genom tidigare arbetsplatser skapat relationer med kunder som sedan kommit till dem när de startat sina verksamheter.

Styrningen inom nätverk karakteriseras av öppna och underförstådda kontrakt där tillit anses vara det mest kritiska elementet (Hoang & Antoncic, 2003). För att relationerna i nätverket ska fungera krävs det tillit mellan aktörer och/eller individer. Både Lina och Elin har kontakt med aktörer som de får stöd från, de har även vänner och bekanta som visat att de gärna hjälper till.

Relationerna i nätverket kan bidra genom stöd, information, resurser, möjligheter, struktur och så vidare (Birley, 1985). Det visar att det finns underförstådda kontrakt i deras relationer och att de kan lita på hjälp från sitt nätverk.

Strukturen i nätverket består av direkta och indirekta relationer mellan aktörer (Hoang & Antoncic, 2003). De kan få hjälp direkt genom sina relationer eller så kan de använda relationer för att få kontakt med andra. Genom nätverket kan information om verksamheten spridas till andra, det har för båda företagen inneburit att de blivit kontaktade av andra som erbjudit sin hjälp. Det har också gjort att fler hundägare som kan vara potentiella kunder har fått information om deras företag. De indirekta och direkta relationerna har på det sättet påverkat deras nätverk som i sin tur har påverkat deras företag.

4.3.2 Social nätverksteori

Relationer i samhället skapar nätverksstrukturer genom kopplingar och band (Davidsson & Honig, 2003). Ett nätverk består av starka och svaga band som bidrar till nätverket på olika sätt (Granovetter, 1983). Svaga band kallas också för bekanta och där det finns svaga band är chansen mindre att sociala träffar uppstår. Det har visat sig att båda företagen har bekanta som gett tillgång till information som inte finns tillgängliga i de starka banden som består av nära vänner och familj som de ofta träffar. Både Lina och Elin har till exempel haft kontakt med andra hunddagis för att få information. De utgör är en del av deras svaga band eftersom de är bekanta som de inte träffar ofta när de inte arbetar där. Lina har även haft kontakt med en bekant som hjälpt henne med pappersarbete (pers. med., Yttergård, 2018). Det är inte en nära vän och utgör därför en del av hennes svaga nätverk. Elin hade sin pappa som hjälpte henne med hur det funkar att driva eget företag eftersom han har erfarenhet av det (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Det är en familjemedlem som är lätt att vända sig till och därför utgör det en del av hennes starka band.

I SF visade det sig att Elins svaga band med hundägare från verksamheter där hon tidigare jobbat har bidragit genom att bli hennes kunder men även genom att sprida information som gjort att hon fått fler kunder än hon kunnat ta emot (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Att ha många svaga band kan ge större möjligheter för en person än vad endast starka band i hennes inre cirkel kan göra (Granovetter, 1983). Både Elin och Lina har haft bekanta som erbjudit sin hjälp. Det visar att deras svaga band har gett tillgång till ett större nätverk av socialt kapital som bidragit med information, resurser och idéer (ibid.). Deras starka band, som till exempel Elins pappa som driver eget företag, ger kortare väg till information vid behov av koordinering (ibid.).

4.3.3 Nätverkets betydelse för bricolage

Bricolage kan beskrivas som att skapa något nytt genom att kombinera resurser som redan finns tillgängliga och sedan använda dem på nya problem och möjligheter (Baker & Nelson, 2005). Beskrivningen av bricolage kan brytas ned till tre delar; skapa något nytt, användning av existerande resurser som finns tillgängliga och resurskombinationer för nya problem och möjligheter (Senyard *et al.*, 2014). Många nya företag kan välja att imitera olika delar av andra företag för att kunna erbjuda marknaden liknande service eller produkter (Aldrich & Ruef, 2006). YHP har till stor del skapats utifrån andra företag (pers. med., Yttergård, 2018). Lina har imiterat det hon tyckt varit bra och sedan skapat något nytt utifrån det. Hon har även behövt anpassa sig till den lokal som fanns tillgänglig. På det sättet har hennes resurskombination tillsammans med tillgängliga resurser använts för att skapa ett nytt företag.

Ett företags nätverk består av dess relationer (Hoang & Antoncic, 2003). Linas relationer med de hunddagis hon tidigare arbetat på har påverkat hur hon utformar sin verksamhet (pers. med., Yttergård, 2018). Det finns speciellt ett hunddagis där Lina varit tidigare som inspirerat henne vid utvecklingen av sin verksamhet, säger hon. Där är personalen kunnig och duktig vilket hon tycker är viktigt. Lina har därför efterliknat delar av den verksamheten som hon upplevt varit bra. Det gäller till exempel hur de utformar dagarna och hur hundarna har det. Ägaren av verksamheten har även ställt upp och svarat på frågor när hon startade sitt företag.

Lina har även efterliknat delar, som varit bra i andra företag hon tidigare arbetat på, i sitt företag (pers. med., Yttergård, 2018). Hennes nätverk har på det här sättet påverkat användningen av bricolage eftersom hon skapat nya kombinationer genom att imitera olika delar av verksamheter från hennes nätverk. Det stämmer överens med elementet i definitionen bricolage som handlar om att kombinera resurser för nya problem och möjligheter (Baker & Nelson, 2005).

Det Lina i YHP strävar efter är att det ska vara lugnt och tryggt, hon har därför försökt ta delar av andra verksamheter för att kunna uppnå det (pers. med., Yttergård, 2018). I den verksamhet som Lina säger har bidragit med störst inspiration, där många delar efterliknats, har de också hundarna tillsammans men de erbjuder bara hunddagis och inte hundpensionat som i Linas företag. "Där går de promenader på förmiddagen sen är de i hundgård på eftermiddagen där de får leka och busa istället" (ibid.). Det är ungefär samma upplägg i Linas företag men det varierar från dag till dag. Verksamheten anpassas väldigt mycket och därför är det inga fasta tider på det sättet. På det sättet har Lina skapat något nytt som är ett av elementen i bricolage (Baker & Nelson, 2005).

Det går att se liknande tendenser i SF, men det är inget hunddagis Elin arbetat som inspirerat henne på samma sätt (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Elin säger att hon mer har iakttagit hur hon inte vill ha det och funderat på vad hon skulle kunna göra annorlunda. På det sättet har hennes nätverk ändå påverkat hur hon använt och senare kombinerat resurser i sin verksamhet. Det finns vissa bra delar i företag där Elin varit, till exempel att de har bra ordning på vissa saker som när de ska utfodra, men det mesta har hon gjort om. Hon ville ha hundarna som att de är hennes egna och att de kan gå lösa i skogen eller åka och bada men det fanns inget speciellt företag som inspirerade henne rörande detta. Hon har på det sättet valt att fokusera på att använda resurser som kan anses vara olämpliga för andra företag vilket entreprenörer kan göra för att erbjuda marknaden något annorlunda (Senyard *et al.*, 2014). Elin ville skapa något nytt genom att ha hundarna hemma och använda en resurs som hon redan har. Hon kombinerade bra delar från företag hon varit på och gjorde om delar hon ansett som dåliga för att kunna erbjuda något annat.

Det går att se hur hon använder elementen av bricolage som handlar om att skapa något nytt genom att kombinera existerande resurser (Baker & Nelson, 2005). Hon upptäckte att det var ganska vanligt med den här typen av hunddagis i Stockholm vilket Elin tyckte såg intressant ut men hon visste inte alls hur det skulle gå att starta något liknande på en annan plats (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Hon tänkte att om hon gjorde något som ingen annan gör i hennes omgivning så kommer det att gå bra. I Stockholm har många hunddagis hemma och erbjuder att de plockar upp hundarna så det ville Elin också kunna göra. Hon skaffade en bil vilket gjorde det möjligt att åka runt på olika ställen och då blev arbetet inte lika enformigt. Elin använde delar av andra företags upplägg genom att kombinera olika resurser och erbjuda något nytt. Hon skulle aldrig sätta sina hundar på ett hunddagis som hon tidigare arbetat på och det tycker hon är tråkigt efter att ha drivit ett eget men de är helt enkelt inte tillräckligt bra.

När Elin utvecklade SF tog hon kontakt med en liknande verksamhet som hjälpte henne och som hon även kunde diskutera med (pers. med., Jokela Larsson, 2018). På det sättet använde hon sitt nätverk som hjälp när hon utformade sin verksamhet. De diskuterade olika delar i företaget som till exempel hur mycket de kunde ta betalt. Båda företagen erbjöd liknande tjänster och kunde därför ha samma prissättning. Entreprenörers nätverk kan, som i det här fallet, bidra till nya företag genom information och stöd (Birley, 1985). Det är något som påverkat Elin även om hon främst utgick från sin vision för att skapa något nytt genom att främst kombinera resurser andra inte använde och anpassa sig till existerande resurser (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Visionen har påverkats av hennes nätverk som hon bildat med andra företag. Hon gjorde om delar från företag som hon tyckte var dåliga samtidigt som hon använde delar som var bra. På det sättet påverkade nätverket hennes användning av bricolage genom att nya resurskombinationer användes för att skapa nytt värde (Baker & Nelson, 2005).

För att sammanfatta det empiriska materialet som analyserats utifrån koncepten nätverk och Bricolage presenteras resultatet i tabell 4. Beskrivningen av bricolage har delats upp i tre delar där exempel från empirin presenteras. Det finns här likheter mellan företagen som båda imiterat delar från företag i deras nätverk som de ansett vara bra. Elin i SF har även sett delar som hon inte gillar och ändrat i sitt företag. Båda har använt sig av existerande lokaler när de startade sina företag. Fler reflektioner och jämförelser kopplade till teorin sker i kapitel 5.

Tabell 4. Sammanfattning av företagens användning av bricolage och deras nätverk.

Bricolage	YHP	SF
(1) Skapa något nytt.	Skapa något nytt utifrån delar av andra företag som varit bra och på det sättet använt sitt nätverk.	Skapat något nytt genom att ta delar av företag i sitt nätverk men också genom att ändra på delar som varit dåliga.
(2) Existerande resurser som finns tillgängliga.	Anpassa sig till den lokal som fanns tillgänglig.	Använda sitt hem som lokal för verksamheten.
(3) Resurskombinationer för nya problem och möjligheter.	Tagit delar från företag i sitt nätverk för att kunna skapa det hon strävar efter i sitt företag.	Utgått från sin vision och sedan tagit delar eller ändrat delar från andra företag i sitt nätverk.

4.4 Djurvälståndens betydelse i företag

Här presenteras och analyseras empirin utifrån konceptet djurvälstånd för att undersöka djurvälståndens betydelse för nya hundpassningsföretag. I det här kapitlet inkluderas andra företag för att se hur entreprenörerna i den här studien beskriver hur de skiljer sig och/eller liknar dessa. Här inkluderas även hundägare för att jämföra hur deras åsikter om vad deras hundar behöver skiljer sig och/eller liknar det entreprenörerna erbjuder i sina företag.

4.4.1 Miljön företagen erbjuder

YHP skiljer sig från andra liknande företag genom att anpassa sig efter individer och för att hundarna hålls i flock (pers. med., Yttergård, 2018). I andra verksamheter hålls de oftast i stora hundgårdar, bås eller liknande medan det hos Lina är mer familjekänsla där hundarna är med henne mest hela dagarna. Den sociala miljön påverkar hundar som är sociala djur, genom kontakt med den egna arten kan stressen hos hundar minska (Taylor & Mills, 2007). Mänsklig

närvaro kan också vara stimulerande och lugnande för hundarna (Hetts *et al.*, 1992). För Elin i SF är det viktigt att erbjuda en liten verksamhet som alltid ska vara hemma i bostaden (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Hon vill på det sättet erbjuda en hemmamiljö för hundarna.

Hundarnas välfärd avgörs av hur väl de klarar av den miljö som de vistas i och hur den möjliggör för hundarna att utföra olika beteenden (Broom, 1991). De båda företagen beskriver att hundarna som varit på andra hunddagens tidigare har påverkats på olika sätt i de olika miljöerna. Det är många som har sina hundar hos Elin i SF som sagt att hundarna varit väldigt lugna i hennes verksamhet i jämförelse med andra dagis de tidigare varit på (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Elin har själv sett stor skillnad på hundarna som varit på dagis där hon jobbat tidigare. Hundarna blir inte heller lika trötta hos henne, även fast de gör väldigt mycket hinner de också vila ordentligt. Det finns även hundar i YHP som varit på andra hunddagens men som inte klarat av det men som funkar bra hos Lina (pers. med., Yttergård, 2018).

För Elin i SF är det viktigt att ha snälla hundar som passar i flocken för att kunna ha dem i verksamheten (pers. med., Jokela Larsson, 2018). ”Om det till exempel är en rädd hund som är tillsammans med en som är lite för ”på” mår ingen av individerna bra” (ibid.). Även i YHP, där hundarna hålls tillsammans, är det viktigt med stabila flockar (pers. med., Yttergård, 2018). Båda företagen erbjuder en social miljö där hundarna får ha social kontakt med den egna arten (Taylor & Mills, 2007). Lina accepterar inte att hundarna bråkar och de får inte stressa upp varandra (pers. med., Yttergård, 2018). Alla hundar av olika raser i alla åldrar är välkomna hos i YHP. Det fungerar oftast bra men hon har också möjlighet att skilja hundarna åt vilket kan vara bra, speciellt för pensionatshundarna som bara är där tillfälligt.

Det brukar gå bra att ha nya hundar tillsammans med de som är där mer regelbundet men det finns också lösningar om det inte går att ha alla hundarna tillsammans (pers. med., Yttergård, 2018). Det finns då möjligheter att ändra i den fysiska miljön genom att anpassa utrymmet där hundarna vistas så att de inte har direkt kontakt med varandra (Taylor & Mills, 2007). Det innebär att förändringar i den fysiska miljön påverkar den sociala miljön för hundarna (ibid.). Utrymmet kan utformas så att hundarna kan hållas ihop eller hållas isär, YHP har på det sättet möjlighet att anpassa sitt utrymme till olika individer.

I SF tycker Elin det är viktigt att alla ska ha sin egen plats så att de kan gå undan (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Det innebär att någon kan ligga i soffan, någon i sovrummet och så vidare. Föremål och möbler inkluderas i den fysiska miljön (Taylor & Mills, 2007). Det finns studier som visat att inredning kan få hundar att känna sig trygga (ibid.). I boxar kan hundarna inte gå undan om de är några stycken (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Det kan göra att hundar som tänkt gå och lägga sig kanske inte gör det om de inte har en trygga plats. I en hemmamiljö kan hundarna gå och lägga sig på sin plats vilket Elin upplever att de blir lugnare av.

4.4.2 Hundarnas miljö i företaget och hundägare

Företagen erbjuder en hemmamiljö där hundarna hålls tillsammans i flock vilket skiljer sig från många andra hunddagens som ofta har hundar i boxar, bås, hundgård eller liknande. Både Lina och Elin har upplevt att det inte är alla hundar som klarar av att vara i boxar. Hur väl hundarna klarar miljön de vistas i påverkas då av den fysiska miljön i form av utrymmet de vistas i (Taylor & Mills, 2007).

Elin och Lina har båda träffat hundägare som inte vill att deras hundar ska vara i boxar. Det kan då vara mänskliga värderingar som påverkar personers åsikter om vad deras djur behöver

(Fraser, 1995). Elin ville erbjuda ett hunddagis där hon själv hade kunnat lämna sina hundar som hon är ganska noga med (pers. med., Jokela Larsson, 2018). För henne var det också viktigt att hundägarna får ta del av den vardag som hundarna vistas i så att de känner sig trygga. Då kan de se att de inte bara lämnar sin hund utan att den får göra något på hela dagen. De ska också känna sig säkra med att Elin har koll så att de inte händer grejer. Grupperna ska funka så att deras hundar inte utsätts för fara. De ska helt enkelt känna sig trygga med att lämna sin hund.

Djurvälfärd är ett koncept som innehåller mänskliga värderingar och åsikter om vad djur behöver (Fraser, 1995; Rushen, 2003). Lina har varit med om att en del ägare kan komma med flera sidor information om sin hund och vad de anser att den behöver (pers. med., Yttergård, 2018). Där kan det till exempel stå hur hunden är, vad den gillar att leka med, om den gillar att bada, hur mycket mat den ska ha, vilken tid den ska ha mat och vilken tid hunden ska gå promenader. Rutiner och kontroll är en del av den fysiologiska miljön, för en del hundar kan det vara stressande om den förändras (Taylor & Mills, 2007). Vilken typ av mat som hundarna ska ha och tiden för utfodring påverkar hundarnas näringsmiljö. Lina har inte tid att sätta sig och läsa specifik information om alla hundar (pers. med., Yttergård, 2018). Det mesta är inte heller relevant eftersom hundar ändrar sig när de är med andra människor och när de befinner sig i olika situationer.

Hundarna kan påverkas av den fysiologiska miljön i form av hur stor kontroll och förutsägbarhet som finns i deras omgivning (Taylor & Mills, 2007). Det ägarna berättar om deras hundar kan vara värdefullt för att tillgodose den fysiologiska miljön men både Lina och Elin har upplevt att hundarna inte beter sig på samma sätt i olika miljöer och det kan då vara andra rutiner som passar hundarna när de inte är hemma med ägarna. Lina i YHP försöker anpassa sin verksamhet efter olika individer (pers. med., Yttergård, 2018). För Elin i SF är det viktigt att ha individer som passar i hennes verksamhet (pers. med., Jokela Larsson, 2018).

Lina, i YHP, tycker att det är viktigt att erbjuda hundarna stabilitet i form av en lugn och trygg miljö så att hundägare inte känner sig oroliga att lämna hunden (pers. med., Yttergård, 2018). ”För vissa är det som att lämna sitt barn på dagis första gången eftersom de ser hundarna som familjemedlemmar” (ibid.). Det märks att många tycker det är jobbigt när de lämnar hunden, framförallt första gången men även senare, säger Lina. Elin, som driver SF, anser också att det är viktigt att ägarna känner sig trygga med att lämna sina hundar. Båda företagen har eller har haft både hunddagis och hundpensionat samtidigt där det kommer och går nya hundar hela tiden. Lina i YHP tycker det är nyttigt men också en utmaning men hon har inte upplevt något större problem, inte ens för de som haft det svårt på annat hunddagis innan (pers. med., Yttergård, 2018). Båda företagen erbjuder en social miljö med andra hundar där Elin, Lina och hundägare upplevt att hundarna är lugnare i deras verksamheter. Det stämmer överens med att en social miljö där hundar hålls tillsammans kan minska stressen (Taylor & Mills, 2007).

Elin upplever att hon har haft tur, då hennes kunder har varit måna om sina hundar (pers. med., Jokela Larsson, 2018). En del av Elins kunder ville nästan att hon skulle träna deras hundar men det var inget hon erbjöd. Ett biologiskt behov hos hundar är motion som är en del av sysselsättningsmiljön (Taylor & Mills, 2007). Den kan förbättras genom så kallad berikning av olika slag, till exempel i form av lek (ibid.). Elin erbjuder motion och lek men inte träning (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Då får de istället komma och träna hunden för henne som instruktör. Hundarna måste självklart uppföra sig för att fungera i verksamheten så hon tränar på saker som att inte rusa ut genom dörren och gå i koppel (ibid.).

Det finns situationsrelaterade faktorer där djurens beteende inkluderas som indikerar hur de upplever den situation som de befinner sig i (Mellor & Beausoleil, 2015). Ett exempel från

YHP är två hundar som finns i verksamheten just nu som ogillar varandra och bråkar när de är med sina ägare men inte när ägarna lämnat dem (pers. med., Yttergård, 2018). Lina kan till och med lämna dem ensamma utan problem för så fort de kommer innanför dörrarna blir de tysta och lugna. Det visar att hundarna påverkas av olika situationer och den omgivning som det befinner sig i (Mellor & Beausoleil, 2015). Det är något som Lina även sett vid promenader om det till exempel är en praktikant med för då kan vissa hundar dra i kopplet som inte gör det annars (pers. med., Yttergård, 2018). I SF har Elin också upplevt att hundarna ofta är lite arga när ägarna är med och att de oftast lugnar sig när ägarna går (pers. med., Jokela Larsson, 2018).

4.4.3 Hundarnas miljö och andra verksamheter

Lina har varit på hunddagis där det varit väldigt stressigt där hundarna knappt haft tid att ”göra ifrån sig” på promenaderna (pers. med., Yttergård, 2018). I de fallen där miljön är stressig och den mänskliga kontakten är liten är det alltid hundar som skäller och det blir en jobbig miljö för hundarna. ”Det märks att en del hundar inte passar in där för att de inte klarar av den miljön” (ibid.). När de inte klarar av den miljö de vistas i kan de inte utföra behov som gör att de mår bra och på det sättet påverkar det deras djurvälstånd (Broom, 1991). Elin har upplevt att andra hunddagis inte bryr sig så mycket om vad hundägare efterfrågar (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Det kan bero på att de inte har kunder med tävlingshundar som ofta har strikta regler om allting. De som har hundar på hunddagis har oftast sällskapshundar som i de flesta fall endast efterfrågar att hundarna är trötta och redo för mys när de kommer och hämtar efter jobbet.

Lina tror inte andra erbjuder samma sak som hennes företag eftersom det försvårar arbetet (pers. med., Yttergård, 2018). Hos henne har hundarna direkt kontakt med varandra och spenderar större delen av dagen med henne. Den kontakten ger hundarna en social miljö som har visat sig minska stressen och kan vara lugnande men hålls de tillsammans ökar även risken för att konflikter uppstår (Taylor & Mills, 2007). Det är svårt att ha flera hundar tillsammans under kortare perioder för det räcker inte för att lära känna hundarna och de hinner inte lära känna varandra (pers. med., Yttergård, 2018). Det blir då svårare att lämna dem själva och göra saker.

Miljön i hushållningssystemet påverkar hundars möjligheter att tillgodose sina behov (Taylor & Mills, 2007). Elin tror det är pengarna som gör att andra inte erbjuder det hon gör för det fungerar inte, rent ekonomiskt (pers. med., Jokela Larsson, 2018). När hon lade ner sitt hunddagis var det femton hundar i kö så det fanns kunder men hon fick inte ha fler än tolv. De hunddagis som finns erbjuder ofta korta promenader och trycker in hundarna så liten yta som de får för att få in pengar. Genom att ha boxar går det att få in fler och alla behöver inte gå ihop med alla vilket de måste kunna hos Elin vilket gjorde att hon fick säga nej till många som inte fungerade i gruppen. Om Elin själv skulle ha hunddagis för att tjäna pengar skulle hon ha en box för varje hund för det är det lättaste och smidigaste. I många hunddagis är hundarna ute och går tio minuter på förmiddagen och tio på eftermiddagen sen är de i sin box vilket Elin tycker är fel när hundägare betalar mycket pengar.

Både Lina och Elin tycker att problemet med många verksamheter är ljudnivån som skulle behöva sänkas lite för ungefär hälften av hundarna står oftast vid dörren och skäller vilket ger en stressig miljö. Den mentala miljön påverkas av vilka ljudnivåer det är i den omgivning som hundarna vistas i (Taylor & Mills, 2007). Hundar kan skälla på grund av omgivning som de vistas i (Fox, 1978). Det kan också bero på social påverkan i form av till exempel andra hundar eller hundars reaktioner på olika händelser (Sales *et al.*, 1997). Vid plötsliga höga ljud har det visat en stressrespons hos hundar i deras beteende men också en fysisk reaktion (Beerda *et al.*, 1999). Höga ljud påverkar hundars hörsel och kan leda till beteendeproblem. Elin har sett att det i stressiga miljöer är många yngre hundar som inte blir rumsrena på dagis och då är det

också skönt med boxar (pers. med., Jokela Larsson, 2018). Hon tycker det på en del ställen behövs omdirigering, kanske en lokal med rum med färre boxar där det går att separera hundarna och inte ha alla boxar i ett stort rum. Det är jobbigt för både människor och djur med en hög ljudnivå. Elin har träffat en del hundar som trivs bättre ensamma i boxar eftersom en del inte vill ha hundkompisar och då är det bäst om de får vara själva, det är individuellt.

Lina tror också att vissa hundar passar bättre i sådana verksamheter: om de till exempel inte går ihop med andra hundar och inte har samma behov av att vara med människor jämt (pers. med., Yttergård, 2018). Det är då den sociala miljön som inte är lika viktig för alla hundar (Taylor & Mills, 2007). Osäkra hundar som till exempel är omplacerade kan vara bättre att ha i separata boxar där de slipper andra hundar om de blir stressade av det (pers. med., Yttergård, 2018). Den typen av verksamhet kan istället ha en stressig miljö genom att hundarna skäller mycket och det är inte heller bra. Då är det den mentala miljön i form av ljud som påverkar hundarna (Taylor & Mills, 2007).

För att sammanfatta det empiriska materialet som analyserats utifrån konceptet djurvälstånd presenteras resultatet i tabell 5. Miljön som påverkar hundars djurvälstånd har delats upp och utifrån dessa ges exempel från empirin. Det finns likheter mellan YHP och SF som till exempel erbjuder hemmiljö och social kontakt med människor i en lugn och trygg miljö. Det stämmer också överens med det som entreprenörerna har upplevt att hundägare efterfrågar. Samtidigt skiljer de sig från vad andra företag erbjuder som de har erfarenhet ifrån där hundar ofta hålls i separata boxar, där de har mindre kontakt med människor, där det också är höga ljudnivåer och stressade hundar. Fler reflektioner och jämförelser kopplade till teorin sker i kapitel 5.

Tabell 5. Sammanfattning av djurvälståndens betydelse i företag.

	YHP	SF	Hundägare	Andra företag
Fysisk miljö	Hemmamiljö med möjlighet att inte ha hundarna tillsammans.	Hemmamiljö där alla känner att de har sin egen plats.	En del hundägare vill inte sätta hundar i boxar, bås, hundgård eller liknande.	Ofta boxar, bås, hundgård eller liknande.
Social miljö	Kontakt med andra hundar i flock och mänsklig närvaro.	Kontakt med andra hundar i flock och mänsklig närvaro.	Social kontakt.	Separata utrymmen ensamma eller med ett fåtal andra. Liten mänsklig kontakt.
Mental miljö	Lugnt och tryggt.	Lugnt och tryggt.	Låg ljudnivå och lugna hundar.	Hög ljudnivå och stressade hundar.
Sysselsättningsmiljö	Motion, lek och träning för att passa in i verksamheten.	Motion, lek och träning för att passa in i verksamheten.	Att hundarna tränas och motioneras.	Korta promenader.
Näringsmiljö	Utfodring enligt önskemål.	Utfodring enligt önskemål.	Mat vid specifika tillfällen.	Utfodring efter önskemål.
Fysiologisk miljö	Anpassning efter individer och hur de betar sig i flocken.	Tar emot individer som kan anpassar sig till gruppen.	En del hundägare vill att hunden ska ha specifika tider för till exempel mat, promenad, etc.	Hundarna får anpassa sig till verksamhetens rutiner.

5 Diskussion

Den här uppsatsen undersöker processen i nya företag där entreprenörer skapar värde genom att erbjuda hundpassning. Studien görs på två företag som erbjuder hundpassning: Yttergårds Hunddagis & Pensionat och SittFint. Syftet är att öka förståelsen för vad som påverkar entreprenörer i den process där de skapar värde i nya företag och vad djurvälståndet har för betydelse för den processen. Studiens fokus är främst kontextens betydelse för processen där värde skapas i nya företag, nätverkets betydelse när värde skapas i nya företag genom bricolage och djurvälståndets betydelse för entreprenörer som skapar värde i nya företag som erbjuder hundpassning. I kapitel 5 diskuteras resultatet från empirin som samlats in och analyserats utifrån studiens teori och delas därför in i kontext, nätverk, bricolage och djurvälstånd för att på det sättet följa studiens teoretiska referensram. Kapitlet utgör basen för studiens slutsats.

5.1 Kontext

Externa faktorer påverkar individens val (Welter, 2011). Det är innebär att entreprenörers val påverkas av deras kontext (ibid.). Kontexten består av aspekter som till exempel omgivningen, miljön och den sociala situationen. De olika lagren av kontext kan delas upp i rumslig kontext, institutionell kontext och social kontext. Den rumsliga kontexten består av den fysiska och geografiska kontexten (Welter, 2011). Det innebär att den geografiska plats där entreprenören befinner sig påverkar hur han eller hon kan utveckla idéer för att skapa nya verksamheter. I den här studien av två olika företag valts ut på grund av deras geografiska placering utanför stan för att se hur den påverkat företagen. Den geografiska placeringen har varit en utmaning när kunder har behövt åka långt. Det har gjort att den ena entreprenören har haft svårt att genomföra sin initiala idé om att främst ha hunddagis och endast ett fåtal pensionatshundar. De kunder som måste åka långt har svårt att göra det varje dag för att lämna på hunddagis. Det är också många hundägare som bor på landet och som löser hundpassningen på annat sätt vilket innebär att den geografiska placeringen kan försvåra för hundpassningsföretag som är placerade där.

Den fysiska omgivning och geografiska placering en bit utanför stan har också varit uppskattad av kunder eftersom promenaderna med hundarna sker i skogen. I den rumsliga miljön har entreprenörerna bildat sociala kontakter men också påverkats av den institutionella kontexten som finns där de verkar (Welter, 2011). Den institutionella kontexten kan delas upp i formell och informell. Formella institutioner är politiskt och ekonomiskt relaterad medan de informella institutionerna består av normer och värderingar från samhället. Den institutionella kontexten innehåller regleringar som skiljer sig mellan olika marknader (ibid.).

Båda entreprenörerna i den här studien anser att det finns många regler att ta hänsyn till som är svåra att tolka. Det handlar om regler som berör lokalen hundarna vistas i där regler om utformningen och luften är två exempel. En annan formell institution som påverkat deras verksamheter är antalet hundar som en person får ta hand om. Det finns också andra formella institutioner som är ekonomiskt relaterade som påverkar eftersom allt som företagen tjänar inte går till företagen, de måste till exempel betala skatt. För det ena företaget var det tillslut inte tillräckligt lönsamt att ha hunddagiset öppet vilket gjorde att den delen av verksamhet lades ner. Det här är exempel på formella institutioner som påverkar men det finns även informella i form av värderingar och normer i samhället som påverkar företagen (ibid.).

För den här typen av verksamheter, där hundar är inkluderade, påverkas de av värderingar och normer i samhället som berör djurvälstånd. Folk har åsikter om hur hundarna ska behandlas och vad som är rätt och fel. Det är något som påverkar företagen och här anser båda entreprenörerna

att det är viktigt att kunderna väljer ett företag där de känner sig trygga med att lämna sina hundar. Företagen påverkas på det här sättet av den informella institutionen. I den sociala kontexten som utgör ytterligare ett lager av kontext påverkas entreprenörer av sina relationer och nätverk (Welter, 2011).

Ett företags nätverk kan påverka genom att till exempel tillföra information, kunskap, kapital, kunder, ge stöd, uppmuntra och inspirera (Welter, 2011). Det är faktorer som är viktiga i den iterativa processen som sker vid uppstart av ett företag där entreprenören söker information, råd, uppmuntran och resurser (Birley, 1985). I den här studien beskriver båda företagen hur viktiga kontakter i deras omgivning har varit. Båda har arbetat på den här typen av företag innan de startade sina egna. Liknande företag som ingår i entreprenörernas kontakter har påverkat genom att ställa upp och svara på frågor, diskutera och bidra med kunder. Det finns även andra kontakter via skola, stall, instruktörsutbildningar, vänner och familj som bidragit med olika faktorer som är viktiga vid uppstart. Entreprenörernas nätverk har även använts för att sprida information vidare till potentiella kunder.

Nätverk består av starka och svaga band som bidrar på olika sätt (Granovetter, 1973). Styrkan i banden hänvisar till hur nära knutna aktörerna är till varandra. Svaga band ger tillgång till information och andra resurser utanför en aktörs inre cirkel där personens starka band finns som är mer lättillgängliga. De svaga banden i entreprenörernas nätverk har gett tillgång till information som inte funnits tillgängliga bland deras nära vänner. De svaga banden består av andra hunddagens, kunder från tidigare arbetsplatser och andra bekanta. För ena entreprenören är det ett starkt band i form av en familjemedlem som gett mer lättillgänglig information om hur det är att driva ett eget företag.

Resultatet från den här studien indikerar att kontexten, i form av den geografiska placeringen, påverkar vilka tjänster som är lämpliga för företag att erbjuda. Placeringen har också gett värde till de tjänster företagen erbjuder. Det finns också indikationer på hur politiska institutioner påverkat företaget vid uppstart eftersom de till exempel påverkar hur lokaler som ska användas får utformas, även ekonomiska institutioner som till exempel skatter har påverkat eftersom det är något företagen måste betala. Studien indikerar också att ett företag som tar hand om djur även påverkas av normer och värderingar om vad samhället anser vara bra eller dålig djurvälstånd. Det finns också indikationer på att entreprenörer har kunnat använda sitt nätverk för att få hjälp med hur det är att driva ett företag, hur de ska utforma sitt företag och för att sprida information om deras företag.

5.2 Bricolage och nätverk

Bricolage innebär att skapa något nytt genom att kombinera resurser som finns tillgängliga för att använda på nya problem och möjligheter (Baker & Nelson, 2005). Entreprenörerna i den här studien har skapat sina företag genom att imitera delar från hunddagens som de tidigare arbetat på som de ansett varit bra och/eller göra om delar som de ansett varit dåliga. De har på det sättet kombinerat olika resurser för att skapa något nytt i sina egna företag. Det innebär att deras nätverk av hunddagens har använts för att skapa deras nya företag genom användning av bricolage.

Många företag fokuserar inte på att erbjuda marknaden en helt ny service eller produkt (Senyard *et al.*, 2014). Det finns företag som istället väljer att imitera andra företag för att skapa liknande service att erbjuda marknaden (Aldrich & Ruef, 2006). Entreprenörerna har här skapat företag som erbjuder samma service, i form av hundpassning, som andra företag men de skiljer sig

ändå från företagen de tidigare arbetat på eftersom de imiterat delar de gillar och ändrat delar som de inte gillar.

Definitionen av bricolage kan delas upp i tre element (1) skapa något nytt, (2) existerande resurser som finns tillgängliga och (3) resurskombinationer för nya problem och möjligheter (Senyard *et al.*, 2014). Att skapa något nytt är det första elementet. Det är något båda företagen erbjuder marknaden eftersom de sett brister som de har ändrat i sina företag. Deras företag har på det sättet passat en del hundar bättre. Det har också gjort att hundägare har valt att lämna sina hundar hos dem eftersom de erbjuder något annat och många har också upplevt skillnad hos deras hundar. Det andra elementet i definitionen bricolage handlar om att ta existerande resurser som finns tillgängliga (Baker & Nelson, 2005). De båda entreprenörerna anser att lokalen är en viktig resurs för sina verksamheter där har båda också använt sig av redan existerande lokaler. Båda har valt att starta företagen hemma och på det sättet använt resurser som finns tillgängliga. De har sedan kombinerat eller ändrat delar av andra verksamheter för att applicera på möjligheter de sett vilket stämmer överens med det tredje elementet i bricolage.

Båda har upplevt brister i verksamheter de arbetat på och har sett det som en möjlighet att skapa något som är bättre. De använder på det sättet bricolage genom att skapa något nytt genom kombinationer av resurser på nya möjligheter (Baker & Nelson, 2005). Företagens nätverk påverkar deras användning av bricolage, eftersom det är deras kontakt med andra hunddagis som till stor del har påverkat hur de utformat sina verksamheter. Det är också genom andra hunddagis som de har träffat hundar och hundägare som de sett har haft andra behov som de velat tillgodose. I de här fallen är nätverken viktiga när nya företag använder sig av bricolage vid uppstart. Det stämmer överens med att nätverket är viktigt vid uppstart av nya företag eftersom det kan ge olika typer av bidrag i form av information, råd, uppmuntran och resurser (Birley, 1985).

Resultatet från den här studien indikerar att entreprenörerna använder existerande resurser som de har tillgång till när de startar nya företag. Det finns även indikationer på att entreprenörer kan skapa värde i företag genom att använda bricolage där de efterliknar delar och gör om delar från liknande företag i deras nätverk. De entreprenörer som deltagit i den här studien har startat egna företag efter att ha arbetat på företag som erbjuder hundpassning. Företagen som entreprenörerna startade skulle erbjuda en hemmiljö och inte vara i lokaler där hundar hålls separerade i boxar, så som det sett ut i en del företag som de tidigare arbetat på. Entreprenörerna i den här studien tror att många verksamheter ser ut på det sättet för att det då är enklare att ta in fler hundar och bli mer storskaliga för att öka sin vinst.

Det här är ett fenomen som stämmer överens med hur andra företag inom lantbrukssektorn utvecklats. Det har skett en förändring under den andra halvan av 1900-talet där företagen inom lantbrukssektorn gått från mer småskaliga verksamheter till storskaliga industrier (Reardon *et al.*, 2009). Där har lantbruken blivit större och samtidigt som det skett investeringar för att ställa om till effektivare produktionssystem (Sørensen *et al.*, 2006). Det är en förändring som skett för att öka konkurrenskraften mot andra företag.

5.3 Djurvälfärd

Hunden har historiskt sätt varit en samarbetspartner till människan vid jakt, de har även använts på gårdar där de vallat och vaktat boskap (Karlsen, 2006). Idag är hunden fortfarande användbar vid jakt och för de som äger boskap oavsett om det är i form av vallning och/eller vakt då det finns olika hundraser som avlats fram för olika ändamål (*ibid.*). Hunden har även fler

betydelser: som till exempel service-, ledar- och räddningshundar men också för att människor med hund spenderar mer tid i naturen (ibid.). Om verksamheter som erbjuder hundpassning gör det möjligt för fler att skaffa hund kan det då göra att fler tar sig till landsbygden för att spendera tid i naturen. För att hundar som människor tar hand om ska må bra är det viktigt att deras välfärd tillgodoses (Broom, 1991).

Individens välfärd handlar om hur väl de klarar av den miljö som de befinner sig i (Broom, 1991). Det finns en femdomänsmodell som tagits fram för att mäta djurvälstånd i olika djurhållningssystem (Mellor & Beausoleil, 2015). Den modell har tagits fram som stöd för att rätta till negativa välfärdssituationer men tar inte hänsyn till situationer där djurvälstånd främjas (ibid.). För att förstå hur djurhållningssystem i hundpassningsföretag kan leda till en ökad djurvälstånd och vad det innebär för företagen undersöks aspekter i miljön. Miljön kan delas in i fysisk, social, mental, sysselsättning, näring och fysiologisk (Taylor & Mills, 2007).

Den fysiska miljön i hushållningssystem berör hur utrymmet som hundarna vistas i är utformat, om de har utomhustillgång och hur utrymmet är inrett (Taylor & Mills, 2007). I flera företag, som båda entreprenörerna har erfarenhet ifrån, hålls hundar ofta i boxar, bås, hundgård eller liknande. En del hundägare vill inte sätta sina hundar i verksamheter där den fysiska miljön ser ut på det sättet. YHP erbjuder en hemmiljö med möjligheten men med möjlighet att inte ha hundarna tillsammans. I SF vistas hundarna också i en hemmiljö där alla är tillsammans men där de har sin egen plats att gå undan i.

De aspekter som berörs i den sociala miljön är exempelvis hundarnas kontakt med den egna arten och deras kontakt med människor (Taylor & Mills, 2007). Företag kan hålla hundarna ensamma i separata utrymmen eller med ett fåtal andra där de endast har korta stunder med mänsklig kontakt. Hundägare som lämnar hundar efterfrågar social kontakt åt sina hundar eftersom de väljer att ha hundpassning istället för att lämna hundarna ensamma. De båda entreprenörerna i den här studien erbjuder kontakt med andra hundar eftersom de hålls i flock men även mänsklig kontakt större delen av den tid som de vistas i deras verksamheter.

I den mentala miljön är det aspekter som visuell kontakt med den egna arten men också dofter och ljud i omgivningen som inkluderas (Taylor & Mills, 2007). Ett vanligt problem som kan uppstå i den här typen av verksamhet är en hög ljudnivå som i sin tur leder till att hundar blir stressade vilket hundägare har reagerat på. Entreprenörerna vill därför erbjuda en miljö som är lugn och trygg för hundarna. När hundarna hålls tillsammans ger det tillgång till dofter som individerna som vistas där bidrar med. Dofterna bidrar till den mentala miljön (ibid.).

Sysselsättningsmiljön berör aspekter som hur mycket träning och lek hundarna har tillgång till där de vistas (Taylor & Mills, 2007). I den här typen av företag är det ofta svårt att hinna med mer än korta promenader ett par gånger om dagen vilket beror på att hundar måste tas ut i omgångar. Samtidigt är det så att hundägare ofta vill att deras hundar ska både tränas och motioneras så de är lugna när de kommer hem. Båda entreprenörerna erbjuder främst motion och lek med hundarna de tar hand om, de får bara träning för att passa in i verksamheterna.

De aspekter som berörs i hundarnas närmiljö är utfodringstekniker och berikning med exempelvis mat (Taylor & Mills, 2007). I den här typen av företag finns det ofta rutiner för hur utfodringen ska gå till och de följer hundägares önskemål för när hundarna ska få mat men det är ägarna som själva står för maten. De båda entreprenörerna i de här fallen följer också hundägarnas önskemål om de till exempel vill att deras hundar ska få mat vid specifika tillfällen flera gånger om dagen.

Den fysiologiska miljön berör aspekter som hundarnas kontroll och förutsägbarhet i den miljö de vistas i (Taylor & Mills, 2007). Den här typen av företag har ofta fasta rutiner som de inte ändrar för då får de inte ihop verksamheten så det är något som hundarna måste anpassa sig till. Det är inte alla hundar som klarar att ändra rutiner som de har när de är hemma och som vill ha kontroll över sin omgivning. Hundägarna kan därför ha önskemål om vilka tider som hundarna ska göra saker som mat, promenader, osv. I YHP anpassas verksamheten efter individer och vad de behöver för att det ska bli lugnt och tryggt. SF tar emot individer som kan anpassa sig till verksamheten och passa in i gruppen med de andra hundarna.

I den här studien har entreprenörerna skapat värde där de skiljer sig från andra verksamheter genom att erbjuda hundarna en annan miljö. I verksamheter de tidigare arbetat på har hundarna hållits ensamma eller med enstaka hundar i boxar med en hög ljudnivå med endast korta promenader där hundarna måste anpassa sig till verksamhetens rutiner. Entreprenörerna ville istället erbjuda hemmamiljö i en flock med social kontakt med hundar och människor där det ska va lugnt och tryggt där de också får motion och lek. Den ena verksamheten anpassar sig efter individer som kommer medan den andra endast tar emot individer som kan anpassa sig till gruppen. Det här är exempel på välfärdsaspekter i den miljön hundarna vistas i. Företagen har fått positiv respons för miljön de erbjuder och har även sett att många hundar de träffat tidigare i andra verksamheter passar bättre i deras. Ägare som haft sina hundar hos SF, som nu lagt ner sin hunddagsverksamhet på grund av andra faktorer, var villiga att betala mer för hennes tjänster. Det indikerar att det går att ta mer betalt för en ökad djurvälstånd vilket också kan ha betydelse för andra företag inom lantbrukssektorn där djur inkluderas.

Det kan påverka trenden i lantbrukssektorn som gått från småskaliga verksamheter till mer storskaliga industrier (Reardon *et al.*, 2009). Storskalighet med effektivare produktionssystem har mött kritik för hur det påverkar miljön men allmänheten är också orolig för att hur det påverkar livsmedelssäkerheten och djurvälståndet (Sørensen *et al.*, 2006). Indikationer från den här studien visar att det kan vara möjligt att ta betalt för andra värden som till exempel djurvälstånd. Om ett företag kan skapa värden genom att erbjuda något som samhället efterfrågar i form av förbättrad miljö eller djurvälstånd kan det vara ett alternativ för att ändra trenden. Då kan fokus flyttas från att skapa värde genom storskalighet där företagen producerar stora kvantiteter så effektivt som möjligt. Det skulle till exempel kunna innebära att lantbruk med produktionsdjur kan lägga fokus på att skapa värde i sina produkter genom att ta hänsyn till djurvälståndet.

5.4 Kritisk reflektion

För att undersöka hur entreprenörer skapar värde i sina företag där de erbjuder hundpassning har fokus legat på företagets kontext. Informationen om andra företag och hundägare kommer endast från entreprenörernas syn och erfarenheter. Det är därför inte säkert att andra företag och hundägare ser det på samma sätt. Det hade därför varit intressant att kontakta företagen som entreprenörerna jobbat på och pratat om för att få deras syn på sina verksamheter. För att få hundägare syn på olika verksamheter hade det varit intressant att kontakta dem också. De andra företagens och hundägarnas perspektiv skulle kunna ge en ökad förståelse och perspektiv på informationen som samlats in till empirin.

När en person företräder ett företag kan det vara så att personen vill ge en positiv bild av företaget vilket då påverka hur de svarar i intervjun (Bryman & Bell, 2013). I kvalitativa studier som tar hänsyn till kontexten och personliga uppfattningar kan resultaten skilja sig åt och kan därför inte överföras direkt till andra företag (*ibid.*). Det innebär inte att resultatet inte kan ge

indikationer som andra företag och framtida forskning kan ha nytta av. För att få fram mer generella resultat för den här typen av företag vore det intressant att göra en kvantitativ studie men det kan då vara svårt att inkludera vissa delar inom fenomenet entreprenörskap som till exempel kontext eftersom den är unik för olika situationer (ibid.).

6 Slutsatser

Studien är genomförd på två fallföretag: Yttergårds Hunddagis & Pensionat och SittFint, för att undersöka den entreprenöriella processen där de skapar värde i tjänsten hundpassning. Syftet med studien är att öka förståelsen för vad som påverkar entreprenörer i den process där de skapar värde i nya företag och vad djurvälståndet har för betydelse för den processen. För att uppnå detta användes konceptet entreprenörskap med fokus på koncepten kontext och bricolage där nätverkets betydelse för bricolage också undersökts. Vidare användes konceptet djurvälstånd där miljön som ska tillgodose domesticerade hundars behov i hushållningssystem har haft en central roll. Utifrån uppsatsens syfte formades följande forskningsfrågor:

- Vilken betydelse har entreprenörers kontext när de skapar värde i nya företag?
- Vad har entreprenörers nätverket för betydelse när de skapar värde i nya företag genom användningen av bricolage?
- Vilken betydelse har djurvälståndet för entreprenörer när de skapar värde i nya företag som erbjuder hundpassning?

Resultatet från fallstudien indikerar att kontexten påverkat entreprenörerna när de skapar värde i den tjänst som de erbjuder i form av hundpassning. Den geografiska kontexten i form av företaget placering har visat sig påverka vilken typ av tjänst i form av hunddagis eller hundpensionat som kan vara lättare eller svårare att erbjuda marknaden. När företagets placering kräver att hundägare måste åka långt för att lämna sina hundar har det svårt att göra det varje dag men är det bara för att lämna och hämta en gång har det mindre betydelse. Den geografiska placeringen har företagen även använt för att skapa värde eftersom deras placering en bit utanför staden gör att de kan erbjuda promenader med hundarna i skogen.

Företagen i den här studien har skapat värde genom hundpassning i en hemmamiljö där det finns formella institutioner från den institutionella kontexten som påverkat den miljö som de utformar där. De påverkar också hur många hundar en person får ta hand om. Det finns också informella institutionerna i samhället som innehåller folks åsikter om hur hundar ska behandlas. Företagen vill skapa värde genom att erbjuda en tjänst där kunder ska känna sig trygga med att lämna sina hundar. Den sociala kontexten med nätverket har också haft betydelse när de skapat värde. De har genom sitt nätverk fått hjälp och stöd när de skapade sina företag. Entreprenörerna har använt bricolage genom att imitera delar eller göra om delar av andra företag från sitt nätverk för att skapa något nytt att erbjuda marknaden. Det innebär att nätverket haft betydelse när de skapat värde i sina företag genom nya resurskombinationer tillsammans med användning av knappa resurser eftersom de använder en lokal de redan har tillgång till. Deras användning av bricolage har på det här sättet gjort att de skapat något nytt att erbjuda marknaden.

Den här fallstudien har även studerat djurvälståndets betydelse. I de val som entreprenörerna gjort har de tagit hänsyn till djurvälståndet genom utformningen av miljön hundarna vistas i. De har verksamheterna hemma där den fysiska miljön gör att hundarna får en social miljö med kontinuerlig social kontakt med andra människor och hundar. De har också tagit hänsyn till sina erfarenheter från andra verksamheter där de upplevt höga ljudnivåer genom att utformat en mental miljö i sina företag som är lugn och trygg. För att ta hänsyn till sysselsättningsmiljön erbjuder de främst motion och lek av hundarna. De tränar inte hundarna även fast det är något som en del efterfrågar men de utfodrar hundarna utifrån ägarnas önskemål och tar på det sättet hänsyn till näringsmiljön. När de kommer till den fysiologiska miljön har företagen anpassat sig på olika sätt. Det ena företaget anpassade sig till individer för att tillgodose deras behov medan det andra bara tar emot hundar som passar i den miljö som erbjuds.

Den här studien har visat att entreprenörer påverkas av sin kontext när de skapar värde i nya företag som erbjuder hundpassning. Företagets rumsliga kontext i form av deras geografiska placering, deras institutionella kontext i form av formella och informella institutioner men också den sociala kontexten med entreprenörens nätverk påverkar hur värde skapas i den tjänst som de erbjuder marknaden. Det går också att se att entreprenörerna efterliknat och ändrat delar av andra företag från sitt nätverk när de skapat värde i sina verksamheter. Nätverket har då påverkat entreprenörernas användning av bricolage när de genom nya resurskombinationer, där de också använde redan existerande resurser, skapat ett nytt värde i den tjänst de erbjuder. När entreprenörerna skapar värde har de också tagit hänsyn till djurvälståndet genom att anpassa den miljön som hundarna vistas i. Djurvälståndet har på det sättet haft betydelse för entreprenörerna eftersom det påverkat hur de utformat företagen och hur de skapar värde. Där har de gjort val utifrån vad de själva vill erbjuda utifrån deras åsikter och erfarenheter.

Studien har visat att nätverket har betydelse för nya företag som använder bricolage när de skapar nytt värde i tjänster som de erbjuder marknaden. Det vore intressant för framtida studier att undersöka vilken betydelse de övriga lagren av kontext har vid användning av bricolage i nya företag. Det vore även intressant att studera kontextens betydelse vid användning av bricolage i olika branscher för att se om de finns likheter och skillnader. Det skulle ge en ökad förståelse för bricolage betydelse i nya företag och för vilka situationer det kan vara mer eller mindre användbart. Den här studien visar också att djurvälståndet har betydelse för hur företag skapar värde i sitt företag. Det vore därför intressant att vidare undersöka vilka aspekter som företagets intressenter anser vara mer eller mindre värdefulla för att tillgodose djurens behov och hur det påverkar utformningen av olika företag.

Referenser

Böcker och tidskrifter

- Aldrich, H. E. & Ruef, M. (2006). *Organizations Evolving*. London: SAGE.
- Aldrich, H. & Zimmer, C. (1986). Entrepreneurship through social networks. In: Sexton, D.L., Smilor, R.W. (Eds.), *The Art and Science of Entrepreneurship*, pp. 3-23. Cambridge, MA: Ballinger.
- Alvarez, S. A., Barney, J. B. & Young, S. L. (2010). Debates in Entrepreneurship: Opportunity Formation and Implications for the Field of Entrepreneurship. *Handbook of Entrepreneurship Research*. pp 23–45. New York, NY: Springer.
- Alvarez, S. A. & Busenitz, L. W. (2001). The entrepreneurship of resource-based theory. *Journal of Management*, 27(6), pp 755–775.
- Baker, T. & Nelson, R. E. (2005). Creating Something from Nothing: Resource Construction through Entrepreneurial Bricolage. *Administrative Science Quarterly*, 50(3), pp 329–366.
- Bebak, J. & Beck, A. M. (1993). The effect of cage size on play and aggression between dogs in purpose-bred beagles. *Laboratory Animal Science*, 43(5), pp 457–459.
- Beerda, B., Schilder, M. B. H., Van Hooff, J. A. R. A. M., De Vries, H. W. & Mol, J. A. (1999). Chronic Stress in Dogs Subjected to Social and Spatial Restriction. I. Behavioral Responses. *Physiology & Behavior*, 66(2), pp 233–242.
- Benton, W. C. & Maloni, M. (2005). The influence of power driven buyer/seller relationships on supply chain satisfaction. *Journal of Operations Management*, 1(23), pp 1–22.
- Bhave, M. P. (1994). A process model of entrepreneurial venture creation. *Journal of Business Venturing*, 9(3), pp 223–242.
- Birley, S. (1985). The role of networks in the entrepreneurial process. *Journal of Business Venturing*, 1(1), pp 107–117.
- Broom, D. M. (1991). Animal welfare: concepts and measurement. *Journal of Animal Science*, 69(10), pp 4167–4175.
- Bryman, A. & Bell, E. (2013). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Stockholm: Liber.
- Buckland, E., Corr, S., Abeyesinghe, S. & Wathes, C. (2014). Prioritisation of companion dog welfare issues using expert consensus. *Animal Welfare*, 23(1), pp 39–46.
- Campbell, S. A., Hughes, H. C., Griffin, H. E., Landi, M. S. & Mallon, F. M. (1988). Some effects of limited exercise on purpose-bred beagles. *American journal of veterinary research*, 49(8), pp 1298–1301.
- Davidsson, P. & Honig, B. (2003). The role of social and human capital among nascent entrepreneurs. *Journal of Business Venturing*, 18(3), pp 301–331.

- Eisenhardt, K. M. (1989). Building Theories from Case Study Research. *The Academy of Management Review*, 14(4), pp 532–550.
- Flyvbjerg, B. (2006). Five Misunderstandings About Case-Study Research. *Qualitative Inquiry*, 12(2), pp 219–245.
- Fox, M. W. (1978). *The dog: its domestication and behavior*. New York: Garlanda Press.
- Fraser, D. (1995). Science, Values and Animal Welfare: Exploring the ‘Inextricable Connection’. *Animal Welfare*, 4, pp 103-117.
- Gartner, W. B. (1985). A Conceptual Framework for Describing the Phenomenon of New Venture Creation. *Academy of Management Review*, 10(4), pp 696–706.
- Garud, R. & Karnøe, P. (2003). Bricolage versus breakthrough: distributed and embedded agency in technology entrepreneurship. *Research Policy*, 32(2), pp 277–300.
- Graham, L., Wells, D. L. & Hepper, P. G. (2005). The influence of olfactory stimulation on the behaviour of dogs housed in a rescue shelter. *Applied Animal Behaviour Science*, 91(1), pp 143–153.
- Granovetter, M. S. (1973). The Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology*. 91, pp 481-510.
- Granovetter, M. S. (1983). The Strength of Weak Ties: A Network Theory Revisited. *Sociological Theory*, 1, pp 201–233.
- Granovetter, M. S. (1985). Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness. *American Journal of Sociology*, 91(3), pp 481–510.
- Hetts, S., Clark, J. D., Calpin, J. P., Arnold, C. E. & Mateo, J. M. (1992). Influence of housing conditions on beagle behaviour. *Applied Animal Behaviour Science*, 34(1), pp 137–155.
- Hennessy, M. B., Davis, H. N., Williams, M. T., Mellott, C. & Douglas, C. W. (1997). Plasma cortisol levels of dogs at a county animal shelter. *Physiology and Behavior*, 62, pp 485-490.
- Hoang, H. & Antoncic, B. (2003). Network-based research in entrepreneurship: A critical review. *Journal of Business Venturing*, 18(2), pp 165–187.
- Hubrecht, R. C. (1993). A comparison of social and environmental enrichment methods for laboratory housed dogs. *Applied Animal Behaviour Science*, 37(4), pp 345–361.
- Hubrecht, R. C. (1995). *The welfare of dogs in human care*. In serpell J (ed) *The Domestic Dog: Its Evolution, Behaviour and interaction with people*, pp 180-198. Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Hubrecht, R. C., Serpell, J. A. & Poole, T. B. (1992). Correlates of pen size and housing conditions on the behaviour of kennelled dogs. *Applied Animal Behaviour Science*, 34(4), pp 365–383.

- Inglis, I. R., Forkman, B. & Lazarus, J. (1997). Free food or earned food? A review and fuzzy model of contrafreeloading. *Animal Behaviour*, 53(6), pp 1171–1191.
- Jack, S. L. & Anderson, A. R. (2002). The effects of embeddedness on the entrepreneurial process. *Journal of Business Venturing*, 17(5), pp 467–487.
- Kadushin, C. (2012). *Understanding Social Networks: Theories, Concepts, and Findings*. USA: Oxford University Press.
- Karlsen, V. (2006). Hundens betydelse i dagens samhälle (Examensarbete / SLU, Institutionen för Husdjurens Miljö och Hälsa). Skara: Sveriges Lantbruksuniversitet.
- Kirkwood, J. K. & Hubrecht, R. (2001) Animal Consciousness, Cognition and Welfare. *Animal Welfare*, 10(1), pp 5-17.
- Landström, H. & Löwegren, M. (2009). *Entreprenörskap och företagsetablering: från idé till verklighet*. Ed: 1. Lund: Studentlitteratur.
- Lévi-Strauss, C. (1967). *The Savage Mind*. Chicago: University of Chicago Press.
- Lin, N., Ensel, W. M. & Vaughn, J. C. (1981). Social Resources and Strength of Ties: Structural Factors in Occupational Status Attainment. *American Sociological Review*, 46(4), pp 393–405.
- Marshall, M. N. (1996). Sampling for qualitative research. *Family Practice*, 13(6), pp 522–526.
- McKeever, E., Jack, S. & Anderson, A. (2015). Embedded entrepreneurship in the creative reconstruction of place. *Journal of Business Venturing*, 30(1), pp 50–65.
- Mellor, D. & Beausoleil, N. (2015). Extending the "Five Domains" model for animal welfare assessment to incorporate positive welfare states. *Animal Welfare*, 24(3), pp 241–253.
- Moynagh, J. (2000). EU Regulation and Consumer Demand for Animal Welfare. *AgBioForum*, 3, pp 107-114.
- Newberry, R. C. (1995). Environmental enrichment: Increasing the biological relevance of captive environments. *Applied Animal Behaviour Science*, 44(2), pp 229–243.
- Nonaka, I., Toyama, R. & Nagata, A. (2000). A firm as a knowledge-creating entity: a new perspective on the theory of the firm. *Industrial and Corporate Change*, 9(1), pp 1–20.
- Norling, A.-Y. & Keeling, L. (2010). Owing a Dog and Working: A Telephone Survey of Dog Owners and Employers in Sweden. *Anthrozoös*, 23(2), pp 157–171.
- Penrose, E. G. (1959). *The Theory of the Growth of the Firm*. New York: Wiley.
- Pettijohn, T. F., Davis, K. L. & Scott, J. P. (1980). Influence of living area space on agonistic interaction in Telomian dogs. *Behavioral and Neural Biology*, 28(3), pp 343–349.

- Reardon, T., Barrett, C. B., Berdegué, J. A. & Swinnen, J. F. M. (2009). Agrifood Industry Transformation and Small Farmers in Developing Countries. *World Development*, 37(11), pp 1717–1727.
- Rehn, T. & Keeling, L. J. (2011). The effect of time left alone at home on dog welfare. *Applied Animal Behaviour Science*, 129(2), pp 129–135.
- Rushen, J. (2003). Changing concepts of farm animal welfare: bridging the gap between applied and basic research. *Applied Animal Behaviour Science*, 81(3), pp 199–214.
- Sales, G., Hubrecht, R., Peyvandi, A., Milligan, S. & Shield, B. (1997). Noise in dog kennelling: Is barking a welfare problem for dogs? *Applied Animal Behaviour Science*, 52(3), pp 321–329.
- Sandberg, J. & Alvesson, M. (2011). Ways of constructing research questions: gap-spotting or problematization? *Organization*, 18(1), pp 23–44.
- Sarason, Y., Dean, T. & Dillard, J. F. (2006). Entrepreneurship as the nexus of individual and opportunity: A structuration view. *Journal of Business Venturing*, 21(3), pp 286–305.
- Sarasvathy, S. D., Dew, N., Velamuri, S. R. & Venkataraman, S. (2010). Three Views of Entrepreneurial Opportunity. *Handbook of Entrepreneurship Research*. pp 77–96. New York, NY: Springer.
- Senyard, J., Baker, T., Steffens, P. & Davidsson, P. (2014). Bricolage as a Path to Innovativeness for Resource-Constrained New Firms. *Journal of Product Innovation Management*, 31(2), pp 211–230.
- Shane, S. & Venkataraman, S. (2000). The Promise of Entrepreneurship as a Field of Research. *Academy of Management Review*, 25(1), pp 217–226.
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22(2), pp 63–75.
- Sonderegger, S. M. & Turner, D. C. (1996). Introducing Dogs into Kennels: Prediction of Social Tendencies to Facilitate Integration. *Animal Welfare*, 5, pp 391-404.
- Sørensen, J. T., Edwards, S., Noordhuizen, J. & Gunnarsson, S. (2006). Animal production systems in the industrialised world. *Revue Scientifique Et Technique (International Office of Epizootics)*, 25(2), pp 493–503.
- Strobl, A. & Peters, M. (2013). Entrepreneurial reputation in destination networks. *Annals of Tourism Research*, 40, pp 59–82.
- Taylor, K. & Mills, D. (2007). The effect of the kennel environment on canine welfare: a critical review of experimental studies. *Animal Welfare*, 16(4), pp 435–447.
- Thornton, P. K. (2010). Livestock production: recent trends, future prospects. *Philosophical Transactions of the Royal Society of London B: Biological Sciences*, 365(1554), pp 2853–2867.

- Tod, E., Brander, D. & Waran, N. (2005). Efficacy of dog appeasing pheromone in reducing stress and fear related behaviour in shelter dogs. *Applied Animal Behaviour Science*, 93(3), pp 295–308.
- Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur.
- Trott, P. (2008). *Innovation Management and New Product Development*. Essex, UK: Pearson Education.
- Tuber, D. S., Miller, D. D., Caris, K. A., Halter, R., Linden, F. & Hennessy, M. B. (1999). Dogs in Animal Shelters: Problems, Suggestions, and Needed Expertise. *Psychological Science*, 10(5), pp 379–386.
- Wells, D. L. (2004). The influence of toys on the behaviour and welfare of kennelled dogs. *Animal Welfare*, 13, pp 367-373.
- Welter, F. (2011). Contextualizing Entrepreneurship—Conceptual Challenges and Ways Forward. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 35(1), pp 165–184.
- Welter, F., Brush, C. & de Bruin, A. (2014). *The Gendering of Entrepreneurship Context*. Institut für Mittelstandsforschung Bonn (Hrsg.). Working paper 01/14, Bonn. Available at SSRN: [Http://ssrn.com/abstract=2557272](http://ssrn.com/abstract=2557272).
- Welter, F., Mauer, R. & Wuebker, R. J. (2016). Bridging Behavioral Models and Theoretical Concepts: Effectuation and Bricolage in the Opportunity Creation Framework. *Strategic Entrepreneurship Journal*, 10(1), pp 5–20.
- Wiepkema, P. R. & Koolhaas, J. M. (1993). *Stress and Animal Welfare*. *Animal welfare*, 2, pp 195-218.
- Yin, R. K. (2014). *Case Study Research*. Los Angeles, CA: SAGE.

Internet

- Djuryn. (2016). *DYN-rapport 2016 – En kartläggning av branschen*. Tillgänglig: <https://www.djuryn.se/resources/DYN-rapport%202016%20-%20en%20kartlaggning%20av%20branschen.pdf> [2019-01-10].
- Jordbruksverket. (2018a). *Djurskydd*. Tillgänglig: <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/djurskydd.4.1dbcbad113c7ffa7b0380003185.html> [2018-09-13].
- Jordbruksverket. (2018b). *Så sköter du din hund*. Tillgänglig: <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/hundarochkatter/skotselavhundochkatt/saskoterdudinhund.4.207049b811dd8a513dc80001977.html> [2018-08-29].
- Jordbruksverket. (2018c). *Vad gäller när man förvarar andras hundar och katter?* Tillgänglig: <http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/djur/olikaslagsdjur/hundarochkatter/forvaraandrashundarochkatter.4.6beab0f111fb74e78a780001203.html> [2018-10-30].

SittFint. (2018). *Våra tjänster*. Tillgängligt:
<http://sittfint.nu/our-services/> [2018-10-31].

SKK. (2014). *Hunddagis*. Tillgänglighet:
<https://www.skk.se/sv/hundagande/tips-och-rad/skotsel/hundpensionat/> [2019-01-10].

Yttergårds. (2018). *Välkommen till Yttergårds Hunddagis & Pensionat*. Tillgängligt:
<http://yttergard.se/index.html> [2018-10-31].

Personliga meddelanden

Lina Yttergård

Ägare, Yttergårds Hunddagis & Pensionat, Svärdsjö: 2018-10-16 (*Intervju*).

Elin Jokela Larsson

Ägare, SittFint, Borlänge: 2018-10-21 (*intervju*).

Bilaga 1: Intervjuguide

Frågor:

1. Hur skulle du beskriva din verksamhet?
2. Vad är din bakgrund?
3. Varför valde du att starta en egen verksamhet?
4. Kan du beskriva hur det gick till när du startade din verksamhet?
5. Var det något speciellt som påverkade hur verksamheten utformades?
6. Vad tycker du är viktigt att den här typen av verksamhet erbjuder?
7. Vad efterfrågar hundägare som vill ha hjälp med hundpassning?
8. Anser du att din verksamhet skiljer sig från andra liknande verksamheter?
9. Vad har kontakter och personer i din omgivning haft för betydelse för dig när du startade din verksamhet?